న్యాయానికి నోరు

ఎల్. మాలకొండయ్య

"nyayaniki noru" original : Kah.lil Gib-ran (1883-1931): telugu rendered by Sri L. Malakondayya, M.A., I.A.S.; introduction by Sri V. R. Narla, opinions by Dr. Dasarathi and Utpala. pp: 16+100

మొదటి ముద్రణ 1980
ప్రతులు 2000

ప్రచురణ

యం. శేషాచలం & కంపెనీ
మచిలీపట్టణం - సికింద్రాబాదు -3

పంపిణీదారులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ బుక్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్
3287, రాష్ట్రపతిరోడ్, సికింద్రాబాద్ - 500003

వెల

గ్రంథాలయ ప్రతి	సాధారణ ప్రతి
రూ. **6-00**	రూ. **3-00**

ముద్రణ
శివాజీప్రెస్
సికింద్రాబాదు

పరిచయం

ఖలీల్ జిబ్రాన్ లెబనాన్ దేశీయుడు. ప్రఖ్యాతిగాంచిన విశ్వకవి - వేదాంతి - స్వాతంత్ర్యప్రియుడు. ఆయన రచించిన మహాకావ్యం "ప్రవక్త"ను, ఇతర రచనలలో కొన్నిటిని, తెలుగు పాఠకులకు సులభశైలిలో, మాటకుమాట అనువాదం కాకుండా, మూలంలోని భావం పూర్తిగా వ్యక్తం అయ్యేలా ఈ రచన కావించాను.

జిబ్రాన్ రచనల్లో నాకు ముఖ్యంగా నచ్చిన విషయాలు- ఆయన భావనలో స్పష్టత, మానవతావాదం, హేతువాదం, సౌందర్యారాధన, న్యాయానికి నీతికి ఇచ్చిన ప్రాముఖ్యం, సమాజశ్రేయస్సు, ప్రకృతి - దైవం ఆత్మల సంబంధం.

నా యీ ప్రయత్నంలో సహకరించిన మిత్రులందరికీ నా అభినందనలు. "మూలం-అనువాదం" లో తమ అమూల్యమైన అభిప్రాయాలు తెలిపిన శ్రీ వి. ఆర్. నార్ల గారికి, "విశ్వకవి - ప్రజాకవి" ద్వారా ఈ గ్రంథాన్ని తెలుగు లోకానికి పరిచయం చేసిన డా. దాశరథిగారికి, శ్రీ ఉత్పలగారికి అందంగా గ్రంథాన్ని అచ్చువేసిన శివాజిప్రెస్ వారికి, చిత్రాలువేసిన శ్రీ శీలావీర్రాజుగారికి నా కృతజ్ఞతలు.

8-3-1005 శ్రీనగర్ కాలనీ
హైదరాబాద్ - 500873
1-1-1980 ఎల్. మాలకొండయ్య

మూలం - అనువాదం

ఖలీల్ జిబ్రాన్ "మిస్టిక్" కవి. తనకు సమకాలికులుగా చెప్పదగు ప్రాచ్యకవులలో ఆయన ఇక్బల్, టాగోర్‌ల కోవకు చెందినవాడు.

యుగధర్మానికి భిన్నంగావెళ్లి, మిస్టిక్ కవిత్వాన్ని వ్రాసినా, జిబ్రాన్ స్పష్టతను, సారళ్యాన్ని పుష్కలంగా సాధించాడు. జాతీయధర్మాన్ని ఆయన నిష్ఠతో పరిపాలించాడు. ఆయన లెబనాన్‌లో జన్మించాడు. అది ఎంత చిన్న దేశమో అంత ప్రాచీన దేశం. అది ప్రాచీనతకే కాదు, ప్రకృతి సౌందర్యానికీ పేరందిన దేశం. ఒకే ఒకసారి ఒక పగలులో ఒక సగం మాత్రం ఆ దేశంలో నేను గడపడం తటస్థించింది. ఆ కొద్ది గంటలలో బేరూట్‌ను సందర్శించాను; బిబ్లోస్‌లోకి తొంగి చూచాను. ఇటుచూచినా, అటుచూచినా, ఎటుచూచినా, పచ్చనికొండలు, నీలికడలి ఆ పరిసరాలలో దిశాచక్రాన్ని దాటి అనంతంలోకి మన దృక్కులు దూసుకుపోతూవుంటాయి. అందువల్లనే కావచ్చు, లెబనాన్‌లో ప్రవక్తలు పెక్కుమంది జన్మించారు, మిస్టిక్ దృక్పథానికి ప్రోది చేశారు.

జిబ్రాన్ ప్రవక్త కాకపోవచ్చుగాని, ఆయన నిశ్చయంగా మిస్టిక్. అయితే, పాత ధోరణిలోని మిస్టిక్ కాదు. మతానికీ ఆయన విరోధి కాదు. అయితే, మతం గీసే గీతలలోపల ఆయన నిలువలేకపోయాడు, మతం పెట్టే విధినిషేధాలకు ఆయన తలవంచలేకపోయాడు. అందువల్ల ఆయన సిరియన్ క్రిస్టియన్ చర్చికీ వీలైనంత దూరంగా జరిగిపోయాడు. ఆదిలో ఆయన పారిస్‌లో స్థిరపడాలని అనుకొన్నాడు. కాని, అక్కడైనా ఎక్కువ కాలంపాటు నివసించలేక, తన జీవితకాలంలో చివరి రెండు దశాబ్దాలను అమెరికాలో గడిపాడు.

జిబ్రాన్ మొత్తం జీవితకాలం పట్టుమని అయిదు దశాబ్దాలైనా కాదు. అయినా, ప్రపంచం మొత్తంమీదనే గణుతింపదగు ఒక మహాకవి ప్రతిపత్తిని ఆయన సాధించగలిగాడు. ఆయనకు నోబెల్ బహుమానంవచ్చి వుండకపోవచ్చు, కాని, మహాకవి ప్రతిపత్తికి ఆ బహుమానమే ఒక గీటురాయి కాదు. దాన్ని పొందిన కవులలో కొందరిని ఈనాడు చదువుతున్నవారు లేరు సరికదా, కనీసం తలుస్తున్నవారు సయితం లేరు.

ఆదిలో జిబ్రాన్ అరబిక్ భాషలో వ్రాశాడు; తర్వాత ఇంగ్లీషులో రచనలు చేశాడు. ఈ విషయంలో సయితం ఆయన తిరిగి ఇక్బాల్‌ను, టాగోర్‌ను జ్ఞాపకానికి తెస్తాడు. అన్నట్టు, ఇక్బాల్ కవి మాత్రమే. చిత్రకారుడు కాడు. వృద్ధాప్యంలో టాగోర్ చిత్రరచనను ప్రారంభించి, ఆ కళలో సయితం విఖ్యాతిని సముపార్జించుకొన్నాడు. ఆదినుంచీ జిబ్రాన్ చిత్రకారుడు. ఆయన కవితలలోవలె ఆయన చిత్రాలలో సయితం మిస్టిసిజం తొణికిస లాడుతూవుంటుంది.

జిబ్రాన్ రచనల అనువాదాలు ఆయన జీవితకాలంలోనే ఇరవై భాషలలో వెలువడినాయి. తెలుగులోకి జిబ్రాన్‌ను తెచ్చినవారిలో శ్రీ ఎల్. మాలకొండయ్య బహుశ రెండవవారు, లేదా మూడవవారు.

తక్కిన అనువాదాలకు మాలకొండయ్యగారి అనువాదానికి ఒక ప్రధానమైన భేదం వున్నది. జిబ్రాన్‌వలె శ్రీ మాలకొండయ్య మిస్టిక్ అవునో, కాదో నాకు తెలియదుగాని, ఆయనవలె ఈయన మానవతావాది. మానవునిలో, మానవతలో ఈయనకు పరమవిశ్వాసం వున్నది. మానవతను పెంచడానికి ఈయన కృషి చేస్తున్నారు. అందువల్లనేకావచ్చు జిబ్రాన్ రచనలలో మానవతకే అధిక ప్రాధాన్యమిస్తున్న భాగాలనే అనువాదానికి ఈయన ఎన్నుకొన్నారు. ఎన్నుకున్న భాగాలను సరళమైనభాషలో, సున్నితంగా, సుందరంగా అనువదించారు.

తన కళ్లముందు ఏవో దృశ్యాలు గిరగిర తిరిగి పోతున్నప్పుడు, తన హృదంతరంలోపల ఏవో ప్రేరణలు కళ పెళ ఉడుకుతున్నప్పుడు, వాటిని వ్యక్తీకరించడానికి కావలసిన భాష తనంతతానుగా పెల్లుబికి వస్తుంది. ఇది మౌలికరచనలోగల ఒక సౌలభ్యం. ఈ సౌలభ్యం అనువాదాలలో రాదు. అందువల్ల మౌలిక రచనలను చేయడంకంటె కూడా అనువాదాలను చేయడం కష్టతరం. శ్రీ మాలకొండయ్య కవిగా ఇదివరలో పేరు తెచ్చుకొన్నారు; ఇక మీదట అనువాదకుడుగా కూడా ఆయన ప్రఖ్యాతి తెచ్చుకోగలరు.

ఈ అనువాదంలో శ్రీ మాలకొండయ్య సాధించిన విజయానికి నా అభినందనలు; కవిగా ఆయన మరింత ఉన్నత శిఖరాలను అందుకోవాలని నా ఆకాంక్ష.

—నార్ల వెంకటేశ్వరరావు

"లుంబిని"
బంజారాహిల్స్
హైదరాబాద్

మూలంగానీ అనువాదంగానీ
మాలకొండయ్యది మనోహరవాణి

డాక్టర్ దాశరథి

''జీవితవలయాలు'', ''మనిషికి మనిషి'', ''కాలంవెంటకవి'', ''పాపా! నీకు తెలుసా'' మాలకొండయ్యగారి కవితా ప్రగతి సోపానాలు.

పాఠకుణ్ణి భయపెట్టని కొద్దిమంది కవుల్లో మాలకొండయ్యగారొకరు. అందరికీ తెలిసే మాటలతో సుందర కవితను సృష్టించగం మాలకొండయ్యగారి ప్రత్యేకత.

విశ్వకవులలో ఒకడైన కాలీల్‌జిబ్రాన్ కవిత శ్రీ మాలకొండయ్యగారిని ఆకర్షించింది. తెలుగువారికి తన ధోరణిలో అందించాలనుకున్నారు. దాని ఫలితమే ''న్యాయానికినోరు''. పుస్తకానికి పేరుపెట్టడంలోను మెత్తదనం. కొత్తదనం చూపారు మాలకొండయ్యగారు.

కాలీల్‌జిబ్రాన్ ఒక సంస్థను స్థాపించాడు. ఈ విషయం చాలామందికి తెలియకపోవచ్చు. దాని పేరు ''అర్రాబెతతుల్ ఖలమియ్య'' (కలం అనుబంధం). కలంద్వారా ప్రపంచాన్ని అంతటినీ ఏకం చేయాలని కలలు కన్నాడు.

"కవిత్వం చిరునవ్వుకు పవిత్రరూపం
కవిత్వం కన్నీటిని ఆపే నిట్టూర్పు;
కవిత్వం ఆత్మలో నివసించే అంతరాత్మ
దానికి పోషణ హృదయం"

(అనువాదం: మాలకొండయ్య)

అలాంటి కవిత్వాన్ని సృష్టించిన కాలీల్ జిబ్రాన్ తెలుగులోకానికి తెలియాలి. ఇదివరకు ఒకరిద్దరు కాలీల్ జిబ్రాన్‌ను అనువదించారు. కాలీల్ జిబ్రాన్ సమగ్ర కవితారూపం తెలియాలంటే ఇంకా అనువాదాలు రావాలి. మాలకొండయ్యగారి కృషివల్ల — ప్రపంచంలో లక్షలాది హృదయాలను కదిలించిన కాలీల్ కవిత తెలుగు పాఠక హృదయాలను కూడా ఆకట్టుకోగలదు.

"నిన్న, నేడు, రేపు"లో జీవితాన్ని ఒక వింతవనితగా చిత్రించినతీరు, మూలకవి భావనాపటిమనూ అనువాదకుని అవగాహననూ తెలియజేస్తున్నది.

నన్ను కదిలించిన కొన్ని పంక్తుల్ని ఇక్కడ ఉదహరించకుండా ఉండలేను :-

"వదరుబోతు తనంకాదు విజ్ఞానం; మౌనం కాదు అజ్ఞానం"

"ఋతువుల సహాయం లేకుండా పెరిగి పుష్పించేది ప్రేమపుష్పం ఒక్కటే"

క్లుప్తత కొట్టవచ్చినట్లుగా కనిపించే ఈ పంక్తుల్లో గుప్తత ఉంది - ఆప్తత వుంది.

రెండు పంక్తుల్లో చెప్పలేనిది రెండువందల పంక్తుల్లో కూడా చెప్పలేం. వేమన్న మూడు పంక్తుల్లో ముల్లోకాలను ముడివేశాడు.

జిబ్రాన్‌లో క్లుప్తత వుంది. ఆ క్లుప్తతను శ్రీ మాల కొండయ్యగారు లుప్తం కానివ్వలేదు. అదీ విశేషం.

మరోవిశేషం నేను గమనించింది - మిత్రులు శ్రీ మాలకొండయ్యగారు అంత్యప్రాసలకోసం అంతులేని ప్రయాస పడకపోవడం. విధిగా ప్రాసలు, అంత్యప్రాసలు ఉండాలనుకోవడం పాత ప్రక్రియ. ఆధునిక యుగంలో వాటివిలువ తగ్గిపోయింది.

Rhyme has become boring అని *VOZNESENSKY* ఊరికేనే అనలేదు.

"గ్లాసులో కనిపించేది ద్రవం
ద్రవంలో దాగి ఉందేది సారామత్తు
అలాగే నీ జబ్బే నీ ఔషధం"

పై మూడు పంక్తులలో ప్రాసల గొడవలేదు. అనుప్రాసగాని ప్రాసగాని విధిగా తేవాలని కవిగారు ప్రయత్నించిఉంటే తేగలగడం కష్టసాధ్యమైన విషయం కాదు. కాని మూలంలో కవి భావన అనువాదంలోకి నిండుగావచ్చి ఉండేదికాదు.

మూల రచనలలో మాత్రం ఈ నియమాలు విధిగా ఉండాలని కట్టుబాటు ఉందా? జిబ్రాన్ మూల రచనలలోనే ఈ ఆడంబరాలు లేవు. శబ్దాలంకారాలు అక్కడక్కడా తప్ప కాళిదాసాదుల్లోను అధికంగా కనిపించవు.

జిబ్రాన్ శైలికీ మాలకొండయ్యగారి శైలికీ పోలికలున్నాయి. కనుకనే నేమో వారి రచనలను అనువదించాలనే కోరిక వీరికి కలిగింది.

అర్థబలంలేని కవిత్వం వ్యర్థం.

అర్థంలేని శబ్దాలంకారాలకోసం ప్రాకులాడని మాలకొండయ్యగారి రచనా రీతిని నేను అభినందిస్తున్నాను.

నశ్వరమైన విశ్వంలో అనశ్వరుడైన విశ్వకవి కవితా మధువును తెలుగు సీసాలో కుదించి, దించి, అందించిన మాలకొండయ్యగారి గళసీమలో అభినంద నల పూలమాల వేస్తున్నాను.

మానవతావాదానికి అనువాదం

ఇది శ్రీ మాలకొండయ్యగారి స్వీయ కవితా సంపుటేమో అనుకొన్నాను. ఆయన కవితలలో సారళ్యంతోపాటు ఆలోచన, ప్రసన్నతతోపాటు గంభీరత సాధారణంగా ఉంటుంది. అలాంటిదే అయిన ఈ కవితా సంపుటిని పూర్తిగా చదివేదాకా తెలియలేదు ఇది కాలీల్ జిబ్రాన్ కవితలకు అనువాద మని.

మానవత్వపు మూల్యాలు, జీవిత సత్యాలు, తాత్వికచింతన వీటినిబట్టి చూస్తే ఇది ఒక భారతీయ కవి వ్రాసిన కావ్యం లాగానే కనిపిస్తుంది. మానవతా వాది అయిన కవి ఎవరైనా అతని అవగాహన బహుపరివ్యాప్తమై ఉంటుంది. అతని కావ్యం రామాయణం లాగా దేశకాలమతాతీతమై చిరస్థాయి అవుతుందన డానికి కాలీల్ జిబ్రాన్ కవితలు మరొక సాక్ష్యం. మానవతావాదం లేని కవిత నేల విడిచిన సాముపంటిదే.

ఈ అనువాద కవితలను చదివిన తర్వాత ఆనందవర్ధను డన్న రెండు మాటలు గుర్తుకువచ్చాయి. "వైకటికా ఏవహి రత్నతత్వవిదః, సహృదయా ఏవహి కావ్యానాం రసజ్ఞాః (వైకటికులే రత్న పరీక్షకులు సహృదయులే కావ్య రసజ్ఞులవుతారు) ఈ రెండు మాటలు ఈ కవితలలోను, శ్రీ మాలకొండయ్య గారిలోను చక్కగా సరిపోయినందుకు ఎంతో సంతోషపడ్డాను. ఈ కవితలు తెలుగువారికి దాదాపు అపరిచితుడైన ఒక విదేశీ కవి రచనలయినా ఆ కవి రచనలను కొన్నిటిని అవసరంకొద్దీ ఎన్నుకొనడంలో, న్యాయానికి నోరని ఈ కృతికి పేరుపెట్టడంలోను శ్రీ మాలకొండయ్యగారి రత్నతత్వవేతృత్వం విశద మవుతున్నది. అలాగే నేటి మన రాజకీయాల మీద, సంఘం మీద, సాహిత్యం మీద, ప్రస్తుత పరిస్థితుల మీద శ్రీ మాలకొండయ్యగారి సాంస్కృతిక చిత్త వృత్తిని, సహృదయతను, రసజ్ఞతను ఒక్కొక్క ఖండిక స్పష్టపరుస్తున్నది.

రసజ్ఞతయే సహృదయత్వమని పెద్దల నిర్వచనం. సహృదయమే ఉత్తమ కవితకు మూలస్రోతస్సు కూడా. ఉత్తమ కవిత్వం వ్రాయడం మాత్రమే కాదు, ఉత్తమంగా జీవించడం తెలిసినవారు శ్రీ మాలకొండయ్యగారు.

శ్రీ మాలకొండయ్యగారి సహృదయకు తగిన భావుకత ఉన్నది. తన భావాన్ని సున్నితంగాచెప్పే చతురత కూడా ఆయనకున్నదని ఈ అనువాదం చాటుకున్నది,

కాలీల్ జిబ్రాన్ కవితలలో అంతర్నిహితమైన ఆలోచనాత్మకత మన బుద్ధికొక స్థిరత్వాన్ని కల్పిస్తుంది. కవిత్వానికున్న నిజమైన శక్తి అదే. ఈ విధానం మిస్టిసిజమైనా, రహస్యవాదమైనా ఈ అభివ్యక్తికి జోహారులర్పించక తప్పదు.

సూక్ష్మ వ్యంగ్యం, తీవ్రమైన అనుభూతి, యథార్థ చిత్రణంలో అభినివేశం ఈ కవితలన్నిట్లోను కనిపిస్తాయి. మరీ ఈ కవితలలో ప్రయుక్తమైన శబ్దాలు అర్థబోధ చేయడానికి బదులుగా పాఠకుల హృదయాల్లో మనోజ్ఞ చిత్రాలనే జాగృతం చేస్తాయి. అందుకు శ్రీ మాలకొండయ్యగారి అనువాదంలోని ప్రసాదగుణమే కారణమనాలి. ఈ గుణం వల్లనే ఇది అనువాదమైనా దీని ఆస్వాదం మాత్రం మూలానుసారంగానే సుస్వాదువయింది. కాబట్టి ఈ అనువాద కృతి సాదువాదపాత్ర మవుతుందనీ హృదయ పరిశుద్ధికి, అభ్యుదయసిద్ధికి మహనీయమైన ఉపకరణంగా ఈ కృతి భాసిస్తుందనీ ఆశిస్తున్నాను.

— ఉత్పల

విద్యాకుటీరం
హైదరాబాద్ - 44

అంకితం

నాకు విద్యాబోధన

కావించిన గురువులందరికీ,

నన్ను జీవితమార్గంలో

నడిపిస్తున్న దైవానికి.

ఇందులో

నిన్నటివారా ? రేపటివారా ?

నిన్నటి వారా! రేపటి వారా!

ఈ మొదటి శీర్షికలో, కాలీల్ జిబ్రాన్ రచనల్లో నన్ను బాగా ఆకర్షించి నా మనస్సును ఆకట్టుకొన్న కొన్ని వ్యాసాలను కథలను, గేయరూపంలో తెనిగించాను. నేను ఎన్నుకున్న అంశాల్లో జిబ్రాన్ వేదాంతం, దేశ స్వాతంత్ర్యపిపాస, వ్యక్తిస్వేచ్ఛా జీవితానికై ఆరాటం, న్యాయానికై పోరాటం, ప్రకృతితో వ్యక్తి జీవిత సమ్మేళనం, అందాన్ని ప్రకృతి శోభను ఆరాధించడం మొదలుగాగల విషయాలు స్పష్టంగా విదితమవుతాయి. ఆయన Mystic (మిష్టిక్) భావాలను వీలైనంత సరళమైన తెలుగులో అనువదించాను.

నిన్నటివారా? రేపటివారా?

ఈ లోకంలో మనుషులు రెండురకాలు
నిన్నటిమనుషులు - రేపటిమనుషులు
మీరు నిన్నటివారా ? రేపటివారా ?
వెలుగు లోకంలోకి ప్రవేశిస్తున్నారా
లేక చీకటిభూమిలో నివసిస్తున్నారా ?

"నాదేశాన్ని స్వార్థానికి ఉపయోగించుకుంటాను"-
అనే రాజకీయ వేత్తవా ?

అయితేమాత్రం ఇతరులమాంసంపై జీవించే చీడపురుగువు ;
లేక "నమ్మకంగా నాదేశాన్ని ప్రేమించి సేవచేస్తాను"
అనే దేశభక్తుడివా ?

అలాఅయితే బాటసారుల దప్పిక తీర్చే ఎడారిలోని
నీటి చెలమవే !

ఇతరుల అవసరాలను అవకాశంగాచేసికొని
అధికధరలకు అమ్మి లాభాలుపొందే వర్తకుడివా ?
అలాఅయితే నీవు శిక్షార్హుడవు,
నీ ఇల్లు భవనమైనా బందిఖానా అయినా తేడా ఉండదు !

లేక రైతుకు, సాలివానికి తమతమ వస్తువులను
తగుధరలకు మార్పిడిచేసి అధికలాభాన్ని ఆశించక
అందరికీతోడ్పడే నమ్మకస్తుడివా ?
అలాఅయితే నీవు నిజాయితీపరుడవు
నిన్ను పొగిడినా, నిందించినా ఒకటే !

నీవు అమాయకప్రజలను నమ్మించి
వారి మంచిహృదయాలను చించి
నీతలపై బంగారు కిరీటంగా ధరించే మతగురువువా ?
అలాఅయితే నీవు గుడ్డినమ్మకస్తుడవు
నీవు రోజంతా ఉపవాసంఉన్నా, రాత్రంతా ప్రార్థించినా ఒకటే !
లేక ప్రజల మంచితనంలో జాతి క్షేమం చూడకలిగే
నమ్మకస్తుడివా ?
అలాఅయితే సత్యమనేతోటలో నీవు మల్లెపూవువు
నీసువాసన మనుషులకందినా, గాలిలోకలిసినా
శాశ్వతంగానే ఉంటుంది !

నీవు సిద్ధాంతాలను అమ్ముకొని
చాడీలు, నేరాలపై ఆధారపడే పత్రికారచయితవా ?
అలాఅయితే నీవు శవాన్ని భక్షించే రాబందువు !

చరిత్రవేదికపై నిల్చొని పూర్వపువైభవాలను
ఆచరణపూర్వకంగా ప్రజలకు బోధించే ఉపాధ్యాయుడవా ?
అలాఅయితే కృశించే మానవాళికి ఆశాజ్యోతివి
గాయపడ్డహృదయానికి ఔషధానివి !

నిన్నటివారా ? రేపటివారా ?

ప్రజల జేబులను దోచుకోవడానికి తప్ప
బయటకి కదలని పాలకుడవా ?
అలాఅయితే జాతి అనే పంటచేనికి కలుపుమొక్కవు !
లేక ప్రజాక్షేమానికి, విజయానికి కృషిచేసే ప్రజాసేవకుడవా ?
అలాఅయితే దేశపు ధాన్యాగారానికి ఆశీస్సువు !

నీ తప్పులు అన్నీ న్యాయం అనీ
నీభార్య తప్పులు అన్నీ అన్యాయం అనీ
భారంవేసే భర్తవా ?
అలాఅయితే కొండగుహలో
చర్మాలు ధరించి జీవించే ఆడవిమనిషివి'

లేక భార్యతో సుఖసంతోషాలను పంచుకొంటూ
విజయమార్గాన నడిచే నమ్మకమైన సహచరుడివా ?
అలాఅయితే న్యాయం, హేతువు, విజ్ఞానాలఎత్తులకు
జాతిని నడిపించే ఉత్తముడవు !

మెదడు బూజుపట్టి కుళ్ళిపోయిన పాతకాలంతో నింపుకొని
తలపై కెత్తుకొని తిరిగే రచయితవా ?
అలాఅయితే కదలికలేని మురికినీటివే !
లేక అంతరాత్మను పరీక్షించుకొని, చెడ్డను వీడి
మంచిని గ్రహించే ఆలోచనాపరుడవా ?
అలాఅయితే ఆకలిగొన్నవారికి ప్రసాదానివి,
దప్పికగొన్నవారికి చల్లనిపానీయానివి !

న్యా యా ని కి నో రు

అర్థరహిత, శబ్దపూరిత కవనాలల్లే కవివా ?
అలాఅయితే నవ్వుతూ ఏడ్పించి,
ఏడుస్తూ నవ్వించే హాస్యగాడివి !
లేక జీవితానికీ, జీవితసౌందర్యానికీ శాంతిని చేకూర్చే
స్వర్గసంగీతం ప్రసాదించబడ్డ ఆత్మవా ?

అలాఅయితే మా అందరికీ దివిటీవి
మా హృదయాలకు తెలిసిన కోర్కెవి,
మా స్వప్నాలకు దైవఅనుభూతివి !

అలా మానవులు రెండువరుసలగా విభజింపబడ్డారు
ఒకవరుస వంగి కృశించి జీవితమార్గాన్ని ఎక్కలేక
పాతాళానికి దిగుతూ పర్వతశిఖరానికి ఎక్కుతున్నట్లు
బాధపడేవాళ్ళు.
రెండవవరుస యవ్వనంతో, రెక్కలపాదాలతో
వెండివీణాతంత్రులగొంతులతో
ఏదో ఆపలేని మాయాశక్తికి లొంగినట్లు
పర్వతశిఖారానికిఅవలీలగా పయనించేవాళ్లు

ఈరెండింటిలో నీవు ఏవరుసలో ఉన్నావు ?

ఒంటరిగా రాత్రి నిశ్శబ్దంలో నిన్నునీవే ప్రశ్నించుకో
నిన్నటి బానిసలవరుసలో ఉన్నావో ?
రేపటి స్వాతంత్ర్యపురుషులవరుసకు చెందుతావో తీర్పు చెప్పుకో !

కవ్వంపు కవిత్వాలు

కవి సోదరులు తాము రచించిన కవితామాలలు
కూర్చిన పద్యగుచ్ఛాలు
కలిపితే నేర్పరితనానికి కళ్లెం వేయవచ్చునని
ఆలోచించి ఉంటే
తమ వ్రాతప్రతులను ఎప్పుడో చించిపారవేసేవారు.
వారి సిరాను గుర్తు తెలియని నూతుల్లో పారపోసేవారు
వారి కలం పాళీలను అశ్రద్ధ అనే చేతుల్లో విరిచేసేవారు!
పరిపూర్ణ వేషధారుల కలాలపై
కవితా ద్రాక్షరసం పొర్లుతుంటే
నా హృదయం దహిస్తుంది.

కవిత్వం చిరునవ్వుకు పవిత్రరూపం
కవిత్వం కన్నీటిని ఆపే నిట్టూర్పు
కవిత్వం ఆత్మలో నివసించే అంతరాత్మ
దానికి పోషణ హృదయం.

అనురాగం దాహంతీర్చే ద్రాక్షరసం
అలాంటి మృదుత్వంలేనిది కవిత్వంకాదు
అది అవుతుంది భయంకరమైన అబద్ధ దేవత,

న్యాయానికి నోరు

మన ఆలోచనల ముత్యాలు, ఆత్మరత్నాలు
యంత్రాల మోతలుగా
ఫ్యాక్టరీల ఈలలుగా - మారాయి నేడు.

శాశ్వతంలో కలసిపోయిన
ఓ నిజమైన కవులారా
మమ్మల్ను, మా కవిత్వాలను క్షమించండి.
నేటి ఐహికసుఖాలను ఆశించే కవులం మేం
కవిత్వంకూడా నేడొక అంగడిసరుకు అయింది
అమృత శ్వాసకాక -

కవిత్వం కావాలి చిరునవ్వుకు ప్రతిరూపం
కవిత్వం కావాలి ఆత్మకు సంగీత స్వరం
కవిత్వం చేయాలి హృదయాన్ని పరిపక్వం
కవిత్వం ఇవ్వలేకుంటే అనుభూతిని
అవుతుంది అది అసత్యాల సౌధం.

———

స్వప్నదేవత

అలసి తాళవృక్షానికి తలవాల్చాను
దాడి తర్వాత యుద్ధరంగంలాఉంది ఆ బయలు
రాత్రి తన నిశబ్దపు నల్లనిముసుగు ముడతల్లో
కప్పింది జీవరాసులను-
కనరాని చెయ్యి నా భుజంనొక్కి-నట్లు అనిపించింది
కనురెప్పలు భారంగా ముడతలు పడుతున్నాయి
ఆత్మ శృంఖలాలను తెంచుకొంది,
భూమి ఊగుతోంది-
ఆకాశం వణుకుతోంది-
ఏదో మంత్రశక్తి నన్నావరించింది
మానవు డెన్నడు చూడని
అందాల ఉద్యానవనంలో ఊడిపడ్డాను-

ఆ దేవుడు పంపిన అందాల భరిణలు
సౌందర్య రాసులు - ఆణిముత్యాల్లాంటి కన్యలు
వందల కొలది కమ్ముకున్నారు నాచుట్టు,
ప్రేమ గీతాలను వల్లిస్తూ
బంగారు వీణలను మీటుతూ-
ఇంతలో కనుపించింది అకస్మాత్తుగా
నవరత్నాలు పొదిగించిన బంగారు సింహాసనం.

మెరిసే నగలతో శృంగారించి
రంగు రంగుల దుస్తులతో
రమణీయమైన హొయలుతో
వచ్చి ఆసీనురాలైంది
ఒక అందాలరాణి ఆ సింహాసనంపై-
అంతా నిశ్శబ్దం - అపుడు అంది ఆమె-
"నేను స్వప్నదేవతను
స్వప్న అనుభవాలకు రాణిని
నిన్ను పిలిపించాను
మానవులకు సందేశం పంపడానికి-
స్వప్ననగరం ఒక పెళ్ళి విడిది
పెళ్ళి బట్టలతోనే ప్రవేశం ఇక్కడకు
ఈ నగరం స్వర్గతుల్యం
"ప్రేమ" అనే దేవదూత కాపలా కాస్తుంది
నుదుట ప్రేమతిలకం లేందే లేదు ప్రవేశం
నరులకు ఇలా చెప్పు అంది-
"ఇక్కడ నదుల్లో అమృతం ప్రవహిస్తుంది
పొలాల్లో బంగారం పండుతుంది
పక్షులు ఆకసంలో ఎగురుతూ
దేవదూతలతో కలసి పాడుతాయి సంగీతం.
ఇక్కడి పుష్పాల సుగంధాన్ని వాళ్ళకు అందించు
స్వప్నకుమారుడికే ఈ పసిడి తివాసి బయలులో ప్రవేశం
అని చెప్పు !
మరొక్క విషయం మరవకుండా చెప్పు మనిషికి-

స్వ ప్న దే వ త

"అందిచ్చాను మనిషికి
ఆనందించమని సంతోష కలశాన్ని
మూర్ఖత్వంతో కాలదన్ని పారబోశాడు దాన్ని
చీకటిరక్కసులు నింపారు
ఆ కలశాన్ని-దుఃఖ రసంతో
ఆస్వాదించాడు మనిషి దానిని ఆతృతతో
మారిపోయాడు తాగుబోతుగా
అయ్యాడు మత్తుకు దాసుడుగా-"

"కలలు కనడమే దేవలోకానికి రహదారి"-అంటూ
నన్ను దగ్గరికి పిలచి, ముద్దిచ్చి-
"స్వప్నలోకంలో కాలం గడపనివాళ్ళు
పగటికి బానిసలని చెప్పు" అంది-

అంతలో అందాల దేవకన్యలు
బారులుతీరి పైకి వెళ్ళారు
మళ్ళీ భూమి ఊగినట్లు
ఆకాశం వణికినట్లు అనిపించి
మెలకువవొర నాపై ఉషఃకాంతులను చిలకరించింది

కళ్ళు తెరవగానే
తాటిచెట్టుక్రింద దుమ్ము దూళిలో
మాగంటి కునుకుతో మేలుకున్నాను
చిరునవ్వుల ఉదయ కిరణాలను తిలకిస్తూ-

"స్వప్న లోకంలో కాలం గడపనివాడు
పగటికి నిజంగా బానిసే" అనే మాటలు
వెలువడ్డాయి నా పెదవుల్లో నుండి.

ప్రేమంటే-

"ప్రథమ మానవుడు
మనకు ప్రసాదించిన
ప్రకృతి బలహీనత-ప్రేమ"
అంటాడు ఒక ముసలివాడు

"ప్రేమ మన వర్తమానాన్ని
భూత భవిష్యత్తులతో కలిపేది"
అంటాడు ఒక యౌవనం ఉప్పొంగే యువకుడు.

'నరకకూపాల్లో నల్లత్రాచులు కక్కే కఠోరవిషం ప్రేమ,
మంచు బిందువుల్లా తాజాగా ఉంటుంది ఆ విషం.
దాహంలో ఉన్న ఆత్మ ఆసక్తితో త్రాగుతుంది
కాని, మొదటి నిషా తరువాత
తాగేవారు కృశించి, రోగులై మెల్లమెల్లగా చస్తారు"
అంది బాధాకర ముఖంగల ఒక స్త్రీ.

"విషకన్యలు వడ్డించే ద్రాక్షరసం ప్రేమ
గట్టి మనసులను బలపరచి
నక్షత్రాలు చేరడానికి సహకరిస్తుంది ప్రేమ"
అన్నది ఒక అందమైన రోజాబుగ్గల యువతి.

ప్రేమంటే-

"యౌవనంతో మొదలిడి
గుడ్డి అజ్ఞానంతో అంతమయ్యేది-ప్రేమ"
అన్నాడు నల్లదుస్తులు ధరించి, గడ్డం పెంచిన మనిషి.

"దేవతలు పరికించగలిగేటంత శక్తిని
మనిషికిచ్చే దివ్యజ్ఞానం ప్రేమ"
అన్నాడు మరొకడు నవ్వుతూ-

"కండ్లు కనబడకుండా చేసే దుమ్ము ప్రేమ
హృదయం వణికే కోర్కెలనే చూడగలదు,
మూగ ప్రతిధ్వనినే వినగలదు-"
అన్నాడు ఒక గుడ్డివాడు.

"రగిలే హృదయంలోనుండి వెలువడి
మన పరిసరాలను కాంతిమయం చేసే
మంత్రశక్తి కిరణం-ప్రేమ
ఒక చైతన్యం మరో చైతన్యం మధ్య
చూడశక్తిని కలిగించే అందమైన స్వప్నం-ప్రేమ"
అన్నాడు మురళి వాయించే యువకుడు.

"సమాధిలోని శరీరానికి విశ్రాంతి-ప్రేమ
శాశ్వతపు లోతుల్లో ఆత్మకు శాంతి ప్రేమ"
అన్నాడు ముసలిబడుగు వణుకుతూ.

"ప్రేమ నా తల్లి, తండ్రి
నా తల్లి తండ్రులకుతప్ప మరెవ్వరికీ ప్రేమంటే తెలియదు"
అన్నాడు ఆయిదేళ్ళ శిశువు.

అందరూ అలా తమ బాధలు-
సంతోషాలు, ఆశలు, ఆశయాలు
ఆధారంగా ప్రేమను వర్ణించారు.

కాని,
ప్రేమఅంటే అదో మాయగానే ఉండిపోయింది.

ఈలోగా ఆలయంలోనుండి ఒక అశరీరవాణి
"జీవితం రెండు భాగాలుగా విభజింపబడింది
ఒకటి కరుడు కట్టినది
మరొకటి రగిలి కాలే అగ్నిజ్వాల

ఆ రగిలే అగ్నిజ్వాలే ప్రేమ"అని పలికింది.
అపుడు నేను ఆలయం ప్రవేశించి ప్రార్థించాను-
"దేవా రగిలే అగ్నిజ్వాలకు నన్ను నెయ్యిగాచెయ్యి
నన్ను పవిత్ర అగ్నికి ఆహారంగా చెయ్యిస్వామి"అని

శాశ్వతత్వం దేన్నీ దాచుకోదు-ప్రేమనుతప్ప
ప్రేమే శాశ్వత కాంతిగనుక.

ప్రపంచమంతా

ఓ రూపంలేని మహత్తర శక్తి
మానవుడికి ఇచ్చావు నిరాశాపూరిత సందేశం
కాని ఇది నిజంకాదు
లేకుంటే జీవితానికి అర్థం ఏమి ?
మరణిస్తేనేగాని దొరకని జ్ఞానాన్ని
మనిషి ఎలా గ్రహిస్తున్నాడు ?
ఇప్పుడైనా తెలుసుకున్నావా-
జీవితం ఆత్మకు విసుగు ముసుగు కాదని
లోకంలో జరిగేవన్నీ స్వంత గొప్పలు చాటడం కాదని
ఎలాగో ప్రపంచం సత్యంవైపు నడుస్తూనే ఉందని ?
బలహీనులమైన మేం
నీ నిరుత్సాహపు సందేశాన్ని నమ్మి విన్నాం
అది మాకు చీకటి కవాటం అయింది.
అజ్ఞానం, దుర్మార్గం, నియంతృత్వాలకు
స్పష్టమైన కారణాలున్నాయని-
విజ్ఞాన వికాసాలే అందమనీ
అదే న్యాయానికి ఫలం అని గ్రహించాలి.

మా బలహీనపు మనస్సులు
సుఖ సంతోషాలనే కోరినా

దుఃఖం, పేదరికం, హృదయాలను శుభ్రపరుస్తాయని
ప్రపంచంలోని అన్ని ఇబ్బందులనూ ఎదుర్కొని
ఆత్మ వెలుతురువైపు పయనిస్తోందని తెలుసా ?

అయినా
"అంతు తెలియని మహత్తరశక్తి-
చేతుల్లో మనిషి కీలుబొమ్మ"
అని నీవు చెప్పేదానితో ఏకీభవిస్తాం.

మా హృదయాల్లో నిరాశాబీజాలు నాటినందుకు
నీవు పశ్చాత్తాపం చెందినా
నీ ఉపయోగం మాలిన సలహానే పాటిస్తాన్నాం.

ఓ మహత్తర శక్తీ ! ప్రేమోపాసకులకు చెప్పు
చాడీకోరుల మాటల నమ్మరాదని
బహుశా ! నీవు మాకు నూరిపోసిన సరుత్సాహానికి
ఇది పశ్చాతాపం కావచ్చు !

———

ఆత్మతో ప్రేమకలయిక

మనుషుల ఆత్మలను
నిద్రాదేవత ఆవరించింది
ప్రేమ ఆత్మను దగ్గరకు తెస్తుంది.
ఆత్రుత దూరంగా లాగుతుంది

మతిమరుపు అనే భూతం
దుప్పటి మడతల్లో దాగి ఉంటుందనే భయంతో
పడకనే వదిలేశాను
నా శ్వాస పదాలను నిశ్శబ్దం చేసి
కాళీ పుటలను కళ్ళముందు ఉంచినందున
పుస్తకాన్నే పారవేశాను
నిద్రమాని ప్రేమ నిరంతరం చెప్పే బోధవిను
రాత్రి అందరిని తన ఒడిలో చేర్చుకొన్నందున
నేను తప్ప మరెవరు వింటారు చెప్పు !

ఉషఃకాంతులతో మేలి ముసుగువేసి
స్వర్గంగా మార్చింది వెన్నెల
బంగారం బరువు కింద కుంగుతున్నాడు మనిషి :
మంచికి చేరే ఎగుడు దారి ఎక్కలేక
మెక్కలు పట్టుకుంటున్నాడు మనిషి !

మరుపు తెరను తొలగించి
నిజాన్ని చూచే శక్తిని ఇచ్చింది జ్ఞాపకం
ఉదయం-తన పట్టువేళ్ళతో లేపింది
నిద్రలో ఉన్న లోకాన్ని-

ఆ కిరణాల కాంతి
జీవితపు ఔన్నత్యాన్ని చాటింది
జీవరాసులు తమతమ నిత్యకృత్యాల్లో నిమగ్నులయ్యాయి.
ఇంతలో పగటి ఇనుపచెయ్యి లేచింది పైకి
అందరు అలసి పోయారు అప్పటికే
ఆశపోతులు పరుగులిడుతున్నారు
పాపాలతో ఫలితం పొందాలని-
బలవంతులు బలహీనుల కష్టంతో బాగు పడాలని-
ఉన్నవారు లేనివారిపై అధికారం చెలాయించాలని!

ఓ ప్రేమా! జీవితం ఎంత మాధుర్యం, ఎంత అందం!
అది కవిహృదయం లాగ
దయార్ద్రత, వికాసాలతో నిండి ఉంటుంది

ఆహా! ఎంత కాఠిన్యం జీవితం!
అది నేరస్తుడి గుండెలాగ
భయం, అపకారాలతో కొట్టుకుంటుంది!

నిన్న నేడు రేపు

చూడు ! ఆమె అతని భుజంపై వాలి ఉన్నది
నిన్న నా భుజంపై వాలినది
రేపు మరొకడి భుజంపై వాలుతుంది !

చూశావా ! ఆమె అతని పక్కన కూర్చుని ఉన్నది
నిన్న నా పక్కన కూర్చున్నది
రేపు మరొకడిపక్కన కూర్చుంటుంది !

చూస్తున్నావా ! ఆమె అతని కలశంలోని పానీయం రుచి చూస్తున్నది
నిన్న నా కాలశంలో రుచి చూచింది
రేపు మరొకడి పాత్రలో పాలు పంచుకుంటుంది !

చూసావా ! ఆమె అతనివైపు చూస్తున్నది
ప్రేమపూరిత నయనాలతో
నిన్న అదే ప్రేమతో నావైపు వీక్షించింది
రేపు అలానే మరొకడివైపు చూస్తుంది !

ఆలకించు- ఆమె అతని చెవిలో పాడే ప్రేమగీతాలను
నిన్న ఆ ప్రేమ గీతాలనే ఊదింది నా చెవిలో
రేపు వినిపిస్తుంది వాటినే మరొకడి చెవిలో !

చూడు !- ఆమె అతనిని కౌగలించు కోవడం
నిన్న అలాగే కౌగలించుకొంది నన్ను
రేపు వాలుతుంది మరొకడి చేతుల్లో !

ఎవరో ఈ వింత వనిత ?
ఆమే జీవితం !

వేయికళ్ళరాత్రి

ప్రేమికులను ప్రేరేపించేది రాత్రి !
కవులకు, గాయకులకు ఉత్సాహాన్ని రేకెత్తించేది రాత్రి
ఆశలకు, కోర్కెలకు, జ్ఞాపకాలకు ఆలయం రాత్రి !

రాత్రీ : భయమనే ఖడ్గాన్ని ధరించావు
మెరిసే వెన్నెల నీ కిరీటం
ప్రశాంత, నిశ్శబ్దాలు నీ మేలిముసుగులు
వేయి కళ్ళతో బ్రతుకు లోతులను పరికిస్తావు
వెయ్యి చెవులతో చావు ఏడ్పులను వింటావు
స్వర్గపు వెలుతురు నీ చీకటిలోనుండే ప్రకాశిస్తుంది.
తూయగల, కొలవగల భౌతిక వస్తువులతో
మమ్ముల గుడ్డివాళ్ళనుచేసే మోసగాడు పగలు !

నీ నీలి పరుపు మడతల్లో
ప్రేమికుల జీవితాలకుదొరుకుతుంది శరణం
ప్రేమికులకు నీవు తోడు, నీడ
దిక్కులేని వారిని ఓదారుస్తావు
ఒంటరి వారిని నీలో తలదాచుకో నిస్తావు
నీ అనురాగపు నీడలో కవులు విశ్రాంతి తీసుకుంటారు.
ప్రవక్తల హృదయాలు మేల్కొంటాయి.
నీ కిరీటపు నీడలో ఆలోచనాపరుల విజ్ఞానం అంకురిస్తుంది.

ఓ రాత్రీ ! నీవు అద్భుతం. ఆశ్చర్య, అందం !
భువికి, దివికి మధ్యలో నిలిచి
మంచుపొగల మేలిముసుగు వేసుకొని
మేఘాల వలువలు ధరించి
సూర్యునితో నవ్వుతూ, పగటిని పరిహసిస్తూ
విగ్రహాలకు బానిసలుగా
పూజిస్తున్న వారిని హేళన చేస్తున్నావు.
పట్టు పాన్పులపై నిద్రించే మహారాజులపై నీ కోపం
నిస్సహాయుల దోచుకొనే దొంగలపై నీ కాపలా
వేశ్యల బలవంతపు నవ్వులపై నీ ఏడ్పు
నిజమైన ప్రేమికుల కన్నీటిపై నీ చిరునవ్వు
మంచికి నీ కుడిచెయ్యి చూపుతూ
చెడ్డను నీ పాదాలకింద తొక్కడం-చూస్తున్నాను.

చరిత్ర దేశం

ఆ గొర్రెల కాపరి యువతి
అడవి ప్రాంతాల్లో ప్రవహించే
అందాల కొండవాగు ఒడ్డున
ఆలోచిస్తున్నది ఒక గొర్రెలకాపరి వనిత
భవిష్యత్తు తన కళ్ళముందు నడుస్తున్నట్లు.
సూర్యాస్తమయానికి తల నెరిసిపోయిన ఒక ముదునలి
ఆమెముందు నిల్చొని-
నేను "చరిత్రను-దేశానికి శాంతి చేకూరుగాక !" అన్నాడు

"ఏం కావాలి చరిత్రా నీ కిప్పుడు ?
ఒకనాడు సస్యశ్యామలంగా వర్ధిల్లుతున్న ఈ లోయ
ఇలా ఉంది ఈనాడు" అంది
బక్కచిక్కి తన గొర్రెలను
ఎండిపోయే పొలాలను చూపుతూ-
ఆనాటి సారవంతపు పంటభూముల్లో
ఈనాడు పల్లేరు తీగలు, ఉమ్మెత్త పొదలు వెలిసాయి
ఆనాడు పచ్చిక బయళ్ళలో మేసి
పాల వర్షాన్ని కురిపించిన పశుజాలం
ఈనాడు ముళ్ళకంచెల్లో మేసి
గంటెడు పాలైనా ఇవ్వలేకున్నాయి.
"చరిత్రా నీ ముఖం నాకు చూపించకు
దేశాన్ని సర్వనాశనం చేసావు
నీ క్రూరమైన ఖడ్గాన్ని చూస్తే
మరణాన్ని ప్రేమిద్దామనిపిస్తుంది నాకు"అంది
ఆ గొర్రెలకాపరి యువతి

"వెళ్ళు ఈ దేశాన్ని వదలి ఏ పశ్చిమ దేశాలకో
అక్కడ నీకు ఇస్తారు వలసినంత నీడ
దొరుకుతుంది ఆహ్వానం" అంది.
తన ఖడ్గాన్ని ఒరలో దాచుకొని
ప్రేమ పెల్లుబికే తండ్రిలా అన్నాడు చరిత్ర ఆమెతో
"ఓ దేశమా !-నీ కిచ్చినదాన్నే తీసుకున్నాను
నీ కున్నది నీతోటి దేశాలకు ఇవ్వాలిగా మరి !
ఆనాడు వర్ధిల్లిన దేశాలన్నీ
ఈనాడు నీలాగే వాడి, పుష్పించకుండా ఉన్నాయి
నీవు ''క్షీణించడం'' అనేది నిజంగా అవసరమైన నిద్రావస్థ
దానినుండే నీవు పుంజుకుంటావు బలం.
మరణం ద్వారా తప్ప పుష్పం జనించదు మళ్ళీ
విడిపోయిన తర్వాత తప్ప ప్రేమ చిగురించదు ఎన్నటూ"
అంటూ ఆ ముదుసలి ముందుకు నడిచి
''దగ్గరకురా-కరచాలనం చెయ్యి దేవుడిబిడ్డా" అన్నాడు.

కరచాలనం చేసి
కన్నీటి తెరలోనుండి ఆతడిని చూస్తూ
"వెళ్లు, చరిత్రా ఇక నీవు వెళ్లు'' అంది.
''మళ్ళీ మనం కలుసుకొనేవరకు శలవు దేశమా!"
అంటూ మాయమయ్యాడు మెరుపులా చరిత్ర.
తన గొర్రెల ఇంటివైపు మలుపుకుంటూ
అనుకున్నది దేశం తనలో
''మరొక కలయిక అంటూ ఉంటుందా ?"అని.

పరిపూర్ణమయిన మనిషి

మనిషి పరిపూర్ణత చెందగలడా ?
అంతులేని అంతరిక్షంగా-
హద్దులులేని సముద్రంగా
భావించిన నాడే మనిషి పొందగలడు పరిపూర్ణత.

ఆరని అగ్నిగాను - తీరని వెలుగుగాను
కదలని గాలిగాను - హోరుగాలి తుఫానుగాను
పిడుగుల ఆకాశంగాను - వర్షపూరిత స్వర్గంగాను
పాడే సెలఏరుగాను - మూలిగే నదముగాను
శిశిరంలో ఆకురాలిన మోడుగాను
వసంతంలో చిగురించిన వనంగాను
ఎగిసే శిఖరంగాను - దిగజారే లోయగాను
సారవంతపు భూమిగాను
మండే ఎడారిగాను
ఉన్ననాడే మనిషి పొందగలడు పరిపూర్ణత-
వీటన్నిటినీ అనుభూతిలో పొందగలిగి నప్పటికీ
మనిషి పరిపూర్ణితలో సగం పొందినట్లే.

తన ఆశయాన్ని అందుకోవాలంటే-
మనిషి తల్లిపై ఆధారపడ్డ శిశువుగాను
కుటుంబ బాధ్యతగల తండ్రిగాను
ప్రేమ ప్రవాహంలో మునిగిన యువకుడిగాను
మనిషి గడిచిన కాలంలో సమరం చేసినట్లుగా

న్యాయానికి నోరు

తన ఆలయంలో భక్తుడిగా
తన జైలులో నిందితుడిగా
రాత్రి చీకటి,-పగటి అశ్లీలతల మధ్యగా
అయోమయంగా ప్రాకులాడినట్లుగా
తన విశ్వాసాల పువ్వుల మధ్య
తన ఒంటరితనపు ముళ్ళమధ్య బాధపడే సన్యాసిని లాగా-
బలహీనత కోరల్లో,
అవసరాల పంజాలో చిక్కిన వేశ్యలా-
చేతకాని తనానికీ, లొంగి పోవడానికీ,
మధ్యన చిక్కిన బీదవాడిలా,
ఆశ, అంతరాత్మల మధ్య
చిక్కుకున్న ధనికుడిలా-
సాయం సమయ ధూళి,
ఉషఃకిరణాల కాంతి మధ్యనవున్న కవిలా-
అనుభూతి పొందగల మనిషి
పొందుతాడు పరిపూర్ణత్వం
ఉంటాడు దేవుడి నీడకు నీడగా !

భవిష్యత్తులోకి -

వర్తమానపు తెరవెనుకనుండి విన్నాను
మానవుడి మంత్రాలను -
అందాల ఆలయంలో ప్రార్థన వినిపించింది
మనిషి గుండె గంట మోత అనిపించింది
భవిష్యత్తు వెలుపలనుండి చూసాను
జనసమూహం, "నిజం" అనే ఉదయానికి కాచుకొని
ప్రకృతి హృదయాన్ని పూజించడం కనిపించింది !
భవిష్యత్ నగరంలో
అజ్ఞానాన్ని ఓడించి, విజ్ఞానాన్ని గెలిపించే
సూచనలేమీ కనిపించలేదు -
అయినా - ప్రజా జీవిత ప్రవాహం సాఫీగా సాగుతుంది
పంట భూములు పాడిపశువులు సమృద్ధిగా ఉండడం
మనుషుల్లో స్నేహం బలపడడం
దారిద్ర్యం సన్నగిల్లడం
దుర్మార్గం కంటికి తారసిల్లక పోవడం
వైద్యుని అవసరం లేకపోవడం -

నాకు స్పష్టంగా కనిపించిది.
భవిష్యత్ నగరంలో ఇంకా కనిపించాయి
పూజారి లేకపోవడం
అంతరాత్మే మహా పూజారి కనుక -
న్యాయవాదులు లేకపోవడం
ప్రకృతే న్యాయవిచారణ చేస్తుంది గనుక -
ఈ సృష్టికి తానే పునాదినని మానవుడు గమనించండం
వర్తమానపు గోడ వెనుకనుండి
రాగల యుగాల రంగస్థలంనుండి
అందాన్ని పెళ్ళికొడుకుగాను
ఆత్మను పెళ్ళికూతురుగాను
జీవితమే మొదటి రాత్రి వరంగాను - చూశాను.

నోరులేని జంతువు

ఒక రోగగ్రస్తమైన కుక్కను చూసాను
ఆ ముసలి కుక్క కళ్ళలో బాధ, అసహాయత
వెలువడుతున్నాయి.
ఆ బాధను గ్రహించి ఓదార్చగలనేమో అని దగ్గరకు వెళ్ళాను.
నన్ను చూచి భయపడి లేవపోయి మళ్ళీపడి
నావంక దీనంగా నిస్సహాయతతో చూచింది ఆ కుక్క.
ఆ చూపుల్లో మానవుడి మాట కంటే, స్త్రీ కన్నీటి గాథకంటే
విదితమైన భాష నాకు కనిపించింది
"ఓ మనిషీ ! నీ దుర్మార్గంవల్ల
నేనిలా రోగిగా పడి ఉన్నాను
మీరు తన్నే కాలి గాయాలనుండి
ఈ పాడుపడ్డ ఆలయంలో తలదాచుకున్నాను -
దుమ్ము, బూడిద మనిషి హృదయంకంటె
సున్నితమైనవి కనుక -
ప్రపంచంలో మీ అన్యాయపు పరిపాలన అంతం అగుగాక !
ఆనాటి నుండి నేటివరకు
నమ్మక విశ్వాసాలకు మారుపేరుగా
చేసాను సేవ మనిషికి
మనిషిని కాపాడాను, మనిషికై తపించాను
యజమాని రాకకై వేచి ఉన్నాను
అతడు రాకుంటే ఏడ్చాను.

అయినా ఆశించలేదు పంచభక్ష్యాలు
వేసిన ఎముక ముక్కలతోనే తృప్తిపడ్డాను
ముసలితనం రాగానే - ఇంటినుండి పారద్రోలాడు మనిషి
అల్లరి పిల్లల రాళ్ళకు గురిచేసాడు కృతఘ్నుడు !

ఓ మనిషీ ! మీరు మనుషులనూ కుక్కల్లాగే చూస్తారు
యౌవనంలో దేశాన్ని రక్షించి
మిమ్ము కాపాడిన సిపాయిలను
వయస్సు మళ్ళగానే మట్టితో సమానంగా నెట్టివేస్తారు -

ఓ మనిషీ ! మీరు ఆడు దానిని అలాగే చూస్తారు -
మిసి మిసి వయసులో ఉన్నప్పుడు
ఆమె అందాలన్నిటినీ దోచుకుంటారు
ఒడలు సడలగానే వద్దు పొమ్మంటారు
ముద్దుల కుప్ప అనుకున్న దాన్ని
మురికి కూపంలో తోస్తారు" -
అంటూ వాపోయింది ఆ నోరులేని జంతువు
మనిషి కృతఘ్నుత గూర్చి.
అంతా అర్థంచేసుకున్నట్లుంది
ఆ కుక్క నా చేతగాని హృదయాన్ని.

యుద్ధం

నీవు నా సోదరుడవు
అయినా నాతో చేస్తున్నావు యుద్ధం.
కీర్తికి పదవికి ప్రాకులాడే వారిని సంతోషపరచడానికి
నా దేశంపై దాడి సల్పి
నన్ను బానిసగా చేస్తావా ?

నీ రక్తంతో కీర్తినీ
నీ తల్లి కన్నీటితో ఘనతను
కొనే వాళ్ళ కోసం
నీ భార్యా బిడ్డలను విడిచి
పరదేశాల్లో ప్రాణాలు విడవడానికి
ఎందుకు పూనుకున్నావు ?

తోటి సోదరులను చంపడం గొప్పా ?
అలా అయితే
సోదరులను చంపినవాళ్ళను పూజిద్దాం గుళ్ళు కట్టి.
బాంబుల పొగల్లో ప్రేమికులు
కలిసి ఆలింగనం చేసుకోగలరా ?
తుపాకీ మందుగుండ్ల పొగల్లో
కవి అల్లగలడా కవితలు ?
భయంతో కంపిస్తున్న రాత్రులలో
గాయకుడు గొంతుక సవరించి ఆలాపించగలడా?

అందాన్ని పూజించు

దేవుడు ఉన్నాడని వాదించే వారితో ఏకీభవించక
అందమే దేవుడని నిరూపించు.
అందం ముందు తపస్సు కావించు.
పాపాలకు పరితపించు.
నీ హృదయానికి అద్దమైన
స్త్రీని చేరుస్తుంది చేరువకు సౌందర్యం.
అందం ఉండదు ముఖంలో –
అందం వెలుగు హృదయంలో.
ఆత్మను ఆకర్షించేది అందం.
పుచ్చుకోవడాన్ని కాక
ఇచ్చుకొవడాన్నే ప్రేమించేది అందం.
అందాన్ని కలిసినప్పుడు
అంతరంగం లోతుల్లోకి చేతులు చాప్పించి
నీ హృదయ రంగంలోకి తీసుకున్నట్టు ఉంటుంది.
సుఖదుఃఖాల కలయిక ఔన్నత్యమే అందం.
నీవు చూడగలిగే అదృశ్యం
అర్థం చేసుకోగల అస్పష్టత

వినగలిగే మూగతనం
నీలో మొదలిడి
నీ బాహ్య ప్రపంచంలో అంతమయ్యే
పవిత్రాతి పవిత్రమైంది అందం.
అందాన్ని నీ మతంగా భావించు
అందమే నీ దేవతగా పూజించు
నీ కంటికి కనుపించే దేవుడి సృష్టి అందం ఒక్కటే కనుక!

న్యాయానికి నోరు

పేదరికం వెలువరిస్తుంది
జీవితంలోని ఔన్నత్యాన్ని.
ధనం విప్పి చూపుతుంది
అందులోని నీచత్వాన్ని.
దుఃఖం హృదయాన్ని మెత్తపరుస్తుంది.
సంతోషం గాయపడ్డ హృదయాన్ని నయంచేస్తుంది.

దుఃఖాన్నీ, పేదరికాన్నీ, తొలగిస్తే
స్వలాభం, ఆశపోతు తనం తప్ప
మరేమీ వ్రాయని ఖాళీ శిలాఫలకమే
అవుతుంది మానవ జీవితం.

ధనవంతుడు ధనార్జన ఆసక్తితో
న్యాయాన్ని గూర్చి తెలుసుకోలేడు
బలవంతుడు తనగొప్పకై ప్రాకులాడుతూ
నిజాన్ని గ్రహించలేడు
పేదసోదరా! నీవే న్యాయానికి నోరు
జీవితానికి పుస్తకానివి.
నిన్ను పాలించే వారికి నీతి మార్గానివి
నీకు దారి చూపించే వారికి నిజాయితీ స్తంభానివి.

భూమి

కోపాగ్ని జ్వాలల నుండి జన్మించింది భూమి.
హొయలుగా సొగసుగా నడుస్తుంది భూమి
మట్టిలోని మట్టి నిర్మిస్తుంది భవనాలను సౌధాలను
నిలుపుతుంది గుళ్ళను గోపురాలను
రూపొందిస్తుంది పురాణాలను, ధర్మాలను, శాస్త్రాలను
అలసిపోతుంది తన నిరంతర నిత్యకృత్యాలతో భూమి
తన హృదయమండలంలో నుంచి
వెలికి తీస్తుంది స్వప్నాలను, కల్పనలను.
అప్పుడు భూమి నేత్రాలు
మూసుకుపోతాయి నిద్రాభారంతో
అప్పుడు భూమి మాట్లాడుతుంది భూమితో
"నేనే గర్భకోశాన్ని-నేనే సమాధిని
నిరాటంకంగా ఇలాగే సాగుతాను
సూర్య చంద్రులలా ఆరిపోయి
బూడిదగా రాలిపోయే వరకూ" అంటూ.

ఓ కవీ!

కవీ: ఈ జీవితానికే నీవు ప్రాణం
కఠోర యుగాలనే జయించావు!

కవీ! నీ వొక నాడు హృదయాలను పాలించగలవు
అందువల్ల నీ సామ్రాజ్యానికి హద్దులుండవు!
కవీ! నీముళ్ళ కిరీటాన్ని పరీక్షించు
అందులో మొగ్గతొడుగుతున్న
విజయపుష్పం దాగి ఉంటుంది!

కవీ! అర్థంలేని శబ్దాల నినాదానివా నీవు?
అయితే మాత్రం ఏడుస్తూ నవ్వించే సెలయేరువు
నవ్విస్తూ ఏడ్చే కొండ ఛరియవు!

కవీ! జీవితాన్ని ప్రకృతి సౌందర్యంలో విలీనం చేయడానికి
స్వర్గ సంగీతాన్ని ప్రజలకు అందించడానికి
నీ చేతుల్లో కవితావీణను దాల్చిన పవిత్ర హృదయుడివా?
అలాఅయితే మా మార్గానికి నీవు వెలిగే దివిటీవి
మా హృదయాలకు ఆశాజ్యోతివి
మా స్వప్నాల్లో దివ్య దర్శనానివి!

కవీ! నీ ఆత్మ ఎంతపైకి ఎగరగలిగినా
నీవు సంతోష భరితుడవు కావు
కన్నీటి రహోల్లో కప్పబడి ఉంటావు!

పెళ్ళికలయిక

వివాహం జీవితగద్యం!
అది శ్లోకాలుగాను, సంగీత స్వరాలుగాను మారుతుంది
ప్రేమకోర్కె ముసుగును తొలగించి
హృదయానికి వెలుగు నిస్తుంది!
దేవుడిని కలసినంత సంతోషాన్ని సమకూరుస్తుంది.
రెండు దైవశక్తుల కలయిక
మూడువ శక్తికి జన్మకారణంఅవుతుంది వివాహం
ఒంటరి తనాన్ని నశింప చేసే
రెండు ఆత్మల గాఢమైన కలయిక పెళ్ళి!
అది గొలుసులో ఒకబంగారు ఉంగరం
దాని మొదలు చూపులో
తుది శాశ్వతత్వంలో
ఉంటుంది పవిత్ర ప్రకృతిని ఫలింప చేసే
మచ్చలేని ఆకాశం నుండి కురిసే నిర్మల వర్షం పెళ్లి
ఇద్దరు ప్రేమికుల పెళ్ళి కలయిక
ప్రేమవృక్షానికి మొదటి పుష్పపు మొదటిఫలం!

ప్రవక్త

విశ్వకవిస్థాయికి చేరిన కాలీల్ జి బ్రాన్ రచన prophet (ప్రవక్త) ఇందులోని సారాంశం : అల్ ముస్తఫా అనే మహనీయుడు (ప్రవక్త) ఓర్ఫలీస్ అనే నగరంలో పన్నెండు సంవత్సరాలు తన ఓడ రాకకై ఎదురుచూస్తూ, గడిపి ఓడరాగానే తన జన్మ స్థలానికి తిరుగు ప్రయాణం కట్టినప్పుడు, ఆ నగరంలో తాను గడిపిన జీవితాన్ని, పరిచయమైన ప్రజలను తలచుకొని విచారిస్తాడు. తమ జీవితాలకు వెలుగుచూపిన మహనీయుణ్ణి అకస్మాత్తుగా తమను విడిచి వెళ్లవద్దని ఆ నగరప్రజలు ప్రార్థిస్తారు. ఆ "ప్రవక్త" తమనువదలివెళ్లకతప్పదని తెలిసి ఆ పుర జనులంతా "జననమరణాల మధ్య మానవజీవితాన్ని" గూర్చి మీకు తెలిసింది మాకు తెలుపమనికోరితే, ఆయన "ప్రేమించడం, పెళ్లాడడం" నుండి "మతం మరణించడం" వరకు తన ఉద్బోధగా వాళ్లకు చెప్పిన, విషయాలు ఇందులో ఆ యా శీర్షికలక్రింద సులభ శైలిలో తెనిగించి, పాఠకులకు ఆయన అమూల్య ఆదేశాలను అందిస్తున్నాను.

ప్రేమ

ప్రేమ పిలుపును అనుసరించండి
ఆ మార్గం కఠినమైనా సరే-
ప్రేమరెక్కలు విప్పి ఆహ్వానించినపుడు
చేరండి ఆ నీడలో
అందులో దాగిన కత్తులు తెగినాసరే-
ప్రేమ పలికిన పలుకులు నమ్మండి
ఆశబ్దం మీకలలను తుడిచి వేసినాసరే-
ప్రేమ కిరీటం నిన్ను వరించి నట్లే
బాధలకు కూడాగురిచేస్తుంది.

కంకులకువలె మనలను తనలోనికి తీసుకొని
నులివిచేస్తుంది నగ్నం-ప్రేమ
పొట్టు నుండి వేరుచేస్తుంది ధాన్యాన్ని
విసురు తుంది పిండిగా
వండుతుంది దేవుడికి నైవేద్యంగా
పవిత్రాగ్ని పై మనలను ప్రేమ.

నీ హృదయంలోని రహస్యాలను తెలుసుకొని
నీవు జీవితానికే హృదయం కావాలని
ప్రేమ చేస్తుంది ఈ పనులన్నీ-

కాని భయంతో నీవు
ప్రేమనుండి కోరేదిశాంతి, సుఖమే అయితే
నీ నగ్నతను కప్పుకొని
ప్రేమ కవాటందాటి
ఋతువులు లేని ప్రపంచం లోనికి వెళ్ళడం నయం.
అక్కడనవ్వవచ్చు, ఏడ్వవచ్చు-

ప్రేమ తనను తప్ప మరేమి ఇవ్వదు
తనను తప్ప మరేమి పుచ్చుకోదు.
ప్రేమకుసొత్తులేదు
తానొకరి సొత్తుకాదు
ప్రేమ సర్వస్వం, సంపూర్ణం కనుక-

నీవు ప్రేమించినపుడు
"దేవుడు నాహృదయంలో ఉన్నాడు" అనకూడదు
"నేను దేవుడి హృదయంలో ఉన్నాను" అనాలి.
"ప్రేమను ఒక మార్గాన నడుపుతాను" అనుకోవద్దు
ప్రేమేనిన్నొక మార్గాన నడిపిస్తుంది నీకు అర్హతఉంటే-
ప్రేమకు తనను పరిపూర్ణం చేసుకోవడం తప్ప
మరోకోర్కె లేదు.

నీవు ప్రేమించి, కోర్కెలు తీర్చుకోవాలంటే
ఈ ఆశయాలను ఆదర్శంచేసుకో-
"సెల యేరు కరిగి ప్రవహించి
రాత్రికి సంగీతాన్ని అందించడం-
అతి మృదుత్వంలోని బాధను గ్రహించడం-
ప్రేమనుగూర్చి నీ గ్రహింపుతో గాయపడడం

ఇష్టంతో, సంతోషంగా రక్తం ధారపోయడం-
ఉదయాన రెక్కలు విప్పిన హృదయంతో లేవడం-
మరో ప్రియమైన రోజుకై వందనం చేయడం-
మధ్యాహ్న వేళ విశ్రాంతి తీసుకొని
ప్రేమలోని ఆనందాన్ని మననం చేసుకోవడం-
సంధ్య వేళకు కృతజ్ఞతతో తిరిగి ఇల్లు చేరుకోవడం-
నీవు ప్రేమిస్తున్న వారికై
నీ పెదవుల పై ప్రార్థనాగానంతో నిద్రించడం''

———

వివాహం

మీరు కలిసి పుట్టారు
మీరు జీవితాంతం కలిసి ఉండాలి
మృత్యువు మీ జీవిత శేషాన్ని తుంచే వరకు
మీరొకటిగా ఉండాలి,

అయితే మీకలయికలో కాళీలు ఉంచాలి,
ఆ కాళీల్లో స్వర్గ మారుతాల నృత్యం చేయనివ్వండి.
ఒకరినొకరు ప్రేమించండి
కాని ప్రేమ బంధాన్ని పెంచుకోకండి.
మీ ఆత్మల తీరాల మధ్య
కదలే కడలిగా ఉండనివ్వండి ప్రేమను.
ఇద్దరి హృదయ కలశాలను నింపండి
కాని ఒక దానిలో నుంచే సేవించండి.
ఒకరికొకరు ఆహారాన్ని ఇచ్చుకోండి
కాని ఒకరి ఆహారాన్నే భుజించకండి.
వేరువేరుగా ఉండి కూడా
ఒకటిగా మ్రోగే వీణా తంత్రుల్లా ఉండండి.
ఇద్దరు కలసి ఆడి, పాడండి. అనుభవించండి
కాని ఎవరికి వారుగానే ఉండండి.

వి వా హం

ఒకరి హృదయం మరొకరికి ఇచ్చుకోండి
కాని ఎవరి ఆధిఖ్యంలోకి కాకుండా-
జీవితపు గుప్పిడి మాత్రమే మీ హృదయాలను
దాచుకోగలదు కనుక-
ఆలయపు స్తంభాల్లా కలసి ఉండండి
కాని మరీ చేరువకు కాదు
మర్రిచెట్టు, రావి చెట్టు
ఒకదాని నీడలో ఒకటి పెరగనట్లు.

సంతానం

మీ బిడ్డలు మీ బిడ్డలుకారు
జీవితపు కాంక్షకే వారు కూతుళ్ళు, కుమాళ్ళు.
మీ ద్వారా వస్తారు కాని, మీనుండికాదు
వారు మీదగ్గర పెరిగినా-మీవారు కాదు.
మీ ప్రేమనువారికి ఇవ్వవచ్చు కాని
మీ ఆలోచనలను ఇవ్వలేరు
వాళ్ళకు తమ ఆలోచనలు ఉన్నవి కనుక-
వాళ్ళ శరీరాలకు మీరు గూడు చూపించగలరు కాని
వాళ్ళ ఆత్మలకు గృహం చూప లేరు.
మీ కలలో కూడా చేరలేని "రేపు" అనే గృహంలో
వారి ఆత్మలు నివసిస్తాయి గనుక.
వాళ్ళలా మీరు ఉండడానికి ప్రయత్నించవచ్చు
కాని-మీలావాళ్ళను చేయడానికి ప్రయత్నించకండి
జీవితం వెనుకకు నడువదు
నిన్నటితో ఆగదు కనుక.
మీరే విల్లులు అయితే
మీరు వదలిన బాణాలేమీ బిడ్డలు.

ఇవ్వడం

నీకు ఉన్నదానిని ఇస్తే - ఏమీ ఇవ్వనట్లే
నిన్నే ఇచ్చుకోగలిగితే - నీవు నిజంగా ఇచ్చినట్లే.
నీకు ఉన్నవి అనేవి ఏమిటి ?
రేపటికి అవసరం ఉంటుందని
భయంతో సంపాదించి దాచుకున్నవేగా !
మరి రేపు ?
యాత్రికుల వెంట వెళ్ళే కుక్క ఎముక ముక్కను అతిజాగ్రత్తగా
గుర్తుతెలియని ఎడారి ఇసుక దారిలో
దాచుకున్నతీరేకదా రేపు అంటే ?

అవసరపు భయం అంటే ఏమిటి ?
అవసరమేగా !
తీరని దాహం అంటే ఏమిటి ?
బావి నిండుగా ఉన్నప్పుడు దప్పిక భయమేగా !

తమకు ఉన్నదానిలోకూడా
కొందరు ఇస్తారు ఏ కొంచెమో
అదికూడా తమలో దాగి ఉన్న
"గొప్ప" అనే ఆశను తీర్చుకోవడానికే !
దాంతో ఆ దానం కూడా అవుతుంది అపవిత్రం!

ప్రవక్త

కొందరికి ఉండేది ఏ కొంచెమో అయినా
ఇస్తారు తమకు ఉన్నదంతా.
వీరు జీవితంపై, జీవనధారపై నమ్మకం కలవారు.
వాళ్ళ ధనాగారాలు ఎప్పుడు ఖాళీకావు.

కొందరు ఇస్తారు సంతోషంతో
ఆ సంతోషమే వారికి పారితోషికం -
కొందరు ఇస్తారు బాధతో
ఆ బాధే వారికి బంధం -
ఇచ్చేవారిలో మరికొందరు
ఇవ్వడంలో బాధపడరు
సంతోషాన్ని ఆశించరు
గొప్పకు ప్రాకులాడరు.
అలాంటివారు తోటలో సంపంగి తన సుగంధాన్ని
నలువైపులా వెదజల్లినట్లు ఇస్తారు -

అడిగినప్పుడు ఇవ్వడం మంచిదే
అవసరం అర్థంచేసికొని
అడిగించుకోకుండా ఇవ్వడం అంతకంటే మంచిది.
చేతులు చాచి ఇచ్చేవారికి
తాము ఇవ్వడంకంటే
పుచ్చుకుండేవారిని వెతకడమే
ఎక్కువ సంతోషాన్ని కలిగిస్తుంది -

నీవు ఇవ్వకుండా దాచుకోగలిగేది ఏమైనా ఉందా ?
నీకు ఉన్నదంతా ఒకనాడు ఇవ్వవలసిందే !

కాబట్టి ఇప్పుడే ఇవ్వు -
ఇచ్చే తరుణం నీవే దక్కించుకో !
లేకుంటే నీ వారసులకే మిగులుతుంది. అదృష్టం !

"అర్హులకే ఇస్తాను" అంటావు పలుమార్లు -
తోటలో వృక్షాలు, మందలో పశువులు అలా ఎన్నడు అనవు
తమకు ఉన్నవాటిని ఇవ్వడంవల్లనే అవి జీవిస్తాయి
ఇవ్వకుంటే వాటికి మరణమే శరణ్యం !
పగలు రాత్రులకు నోచుకున్న ప్రతి ఒక్కడు
నీ దానానికి నోచుకోడా ?
జీవిత మహాసముద్రంలో తాగను అర్హుడైనవాడు
నీ చిన్న పిల్లకాలువలో నీటి చుక్కకు అర్హుడుకాడా ?
దానాన్ని పుచ్చుకోవడం కంటే
దానిని పుచ్చుకోవడంలో ఉన్న ధైర్యం, బలం, దాతృత్వం
మరి దేనిలో ఉన్నాయి ?
మానవుల అర్హతను, గర్వాన్ని విప్పిచూడడానికి నీ వెవడవు ?
నీవు ఇచ్చే పరికరానివే కదా ?
నిజానికి జీవితం జీవితానికిస్తుంది.
"ఇస్తున్నాను" అనుకుంటున్న నీవు సాక్షివి మాత్రమే !

పుచ్చుకొనేవాళ్ళారా!
మీరు "కృతజ్ఞత" అనే కాడిని
మీ మెడలకు, ఇచ్చేవారి మెడలకు వేసుకోకండి !
పుచ్చుకొనేదానికి ప్రాముఖ్యం ఇవ్వడం
ఇచ్చేవాడి మంచి హృదయాన్ని అనుమానించడమే !

తినడం తాగడం

గాలి, సువాసన, వెలుగులతో మాత్రమే నివసించలేవు గనుక
నీ తిండికై ఇతర ప్రాణులను చంపడం
అప్పుడే పుట్టిన పసికందు పాలను దోచుకోవడం తప్పదు.
కాని ఆ చంపడం, దోచుకోవడాలను పూజలుగా భావించు!
నీవు ఒక జంతువును చంపునపుడు
నీ ఆత్మలో ఇలా అనుకో -
"నన్ను చంపే శక్తివల్ల, నేనూ చంపబడతాను,
ఉపయోగించుకోబడతాను
నిన్ను నా చేతిలోకి పంపిన న్యాయమే
నన్నుకూడా ఇంకో శక్తివంతమైన చేతిలో ఉంచుతుంది.
"నీ రక్తం నా రక్తం కూడా
స్వర్గ వృక్షం వేళ్ళకు తడితప్ప మరేమీ కాదు-

నీవొక పండును కొరికినప్పుడు
ఇలా అనుకో నీ హృదయంలో -
"నీ బీజాలు నా శరీరంలో నివసించుగాక !
నీ "రేపు" అనే మొగ్గలు నా హృదయంలో వికసించుగాక!
నీ సువాసనే నా శ్వాస
మన మిద్దరం కలసి ఆనందిద్దాం ఋతువులన్నిటిలో.

ద్రాక్షపళ్ళను రసానికై కోసినప్పుడు ఇలా అనుకో -
"నేనూ ద్రాక్షతోటనే
నా ఫలాలను మరవేసి పిండడానికి కోస్తారు.
కొత్త ద్రాక్ష రసంలాగ
నేను శాశ్వత పాత్రల్లో నిలవ ఉంచబడతాను.

పని

పనిచెయ్యడం భూమి ఆత్మతో కలిసి ఉండడమే.
పనిలేకుండడం ఋతువులకు కొత్తవాళ్ళం కావడం
జీవిత మార్గంలో తప్పటడుగు వేయడం.
పని చేసేటప్పుడు -
స్వర శబ్దాలలో గంటలు నిమిషాలు
సంగీతంగా వెలువడే పిల్లనగ్రోవివి నీవు
అన్ని తంత్రులు కలసి పాడుతుంటే
మూగపోయిన నిశ్శబ్దపు తీగలా ఎలా పడి ఉంటావు నీవు ?
పని కఠిన శాపం అని - శ్రమ దురదృష్టం అని
నూరిపోశారు మనకు
కాని, పని చేయడం అంటే
భూమాత కన్న కలలను నిజాలుగా మార్చడమే కాదా ?
శ్రమిస్తున్నప్పుడే నీవు నిజంగా జీవితాన్ని ప్రేమిస్తున్నావు
కృషి, పరిశ్రమలద్వారా జీవితాన్ని ప్రేమించడం
జీవిత రహస్యాలకు చేరువ కావడమే.

పుట్టుకే నుదుటివ్రాత అనుకుంటే
కనుబొమ్మల చెమటే దాన్ని కడిగివేయగలదు.
జీవితం చీకటి కోన అని చెప్పి
నిన్ను సులభంగా నమ్మించుతూ వచ్చారు.

ప్రవక్త

నిజంగా జీవితం చీకటి కోనయే
శ్రమించాలని కుతూహలం ఉన్నప్పుడు తప్ప -
ప్రతి కుతూహలం అవుతుంది గుడ్డిది విజ్ఞానం ఉన్నప్పుడు తప్ప-
ప్రతి విజ్ఞానం దండుగే శ్రమిస్తే తప్ప-
ప్రతి శ్రమా వృధాయే ప్రేమ ఉంటే తప్ప -
నీవు ప్రేమతో శ్రమించి
నిన్ను ఇతరులతోను
దైవం తోను బంధించుకోగలిగితే తప్ప-
ప్రేమతో పనిచేయడం అంటే ?
నీ ఆప్తులు ధరించడానికో అన్నట్లు
నీ హృదయంలోనుండి దారాలు తీసి బట్టను నేయడమే
నీ ఆత్మీయులు నివసించడానికో అన్నట్లు
ప్రేమతో ఇంటిని నిర్మించడమే.
నీవు ప్రేమించినవారు ఫలాన్ని అనుభవించడానికి
మృదుత్వంతో విత్తనం వేసి సంతోషంతో పంటను నూర్చడమే.
అన్నిటికి నీ ఆత్మ విశ్వాసం అనే పన్నీరు చిలకడమే -

చలువరాతిని మలిచేవాడు
భూమి దున్నేవాడికంటే గొప్పా ?
ఇంద్ర ధనస్సును బట్టపై మనిషి ప్రతిరూపంగా నేసేవాడు
చెప్పులు కుట్టేవాడికంటే ఘనుడా ?
ఆకాశంలోకి తలనెత్తిన సరిగుడు చెట్లతోను
నేలపై ప్రాకే గరికపోచలతోను
సమానంగా మాట్లాడదా గాలి ?
తన ప్రేమతో గాలి శబ్దాన్ని తీయని పాటగా మార్చినవాడే
నిజంగా ఘనుడు కాదా ?

ప ని

కళ్ళకు కనిపించే ప్రేమే కాదా పని ! !
పనిని ప్రేమతో నిర్వహించలేక
భారంగా, అయిష్టంగా చేసేపక్షంలో
ఆ పని మానివేసి గుడి ద్వారంముందు కూర్చొని
సంతోషంగా పనిచేసే వారినుండి
భిక్షమెత్తుకోవడం మేలు !
అశ్రద్ధగా అన్నం వండితే
అది అర్థ ఆకలి తీర్చే విషం అవుతుంది !
విసుగుతో ద్రాక్షపళ్ళను పిండితే
అది మధువులో విషమే !
గానాన్ని ప్రేమించకుండా కిన్నెరల్లా పాడినా
రేయింబవళ్ళ శబ్దాలను వినకుండా
మనిషి చెవుల్లో దూది దోపినట్లే అవుతుంది !

సుఖదుఃఖాలు

మీ సుఖం, ముసుకు తీసిన దుఃఖమే !
ఏ నూతినుండి నవ్వు వెలువడుతుందో
ఆ నూతినే నింపుతాయి కన్నీటి ధారలు -
మన హృదయంలోకి దుఃఖం ఎంత లోతుగా తొలుచుకుంటే
అంత సుఖాన్ని, సంతోషాన్ని నింపుకోగలం అందులో !

మనం ద్రాక్షరసం తాగే పాత్ర
కుమ్మరి ఆమంలో కాల్చినదే కాదా ?
మన హృదయాన్ని రంజింపచేసే వేణువు
కత్తులతో తొలిచి మలిచిన కర్రముక్కే కాదా ?
నీవు సుఖిస్తున్నప్పుడు
నీ హృదయం లోతుల్లోకి చూస్తే
నీకు దుఃఖాన్ని కలిగించినవే
ఇప్పుడు సుఖాన్ని ఇస్తున్నాయని తెలుస్తుంది!
నీవు దుఃఖంలో ఉన్నప్పుడు
నీ హృదయంలోనికి చూడు
నిజంగా నీవు ఒకనాడు ఆనందించినవే
ఈనాడు నీ దుఃఖానికి కారణమని తెలుస్తుంది!

కొందరు దుఃఖంకంటే సుఖమే గొప్పది అంటారు
అవి రెండు వేరుచేయ వీలుగానివి

రెండు కలిస్తే వస్తాయి
ఒకటి నీతో భోజనానికి కూర్చుంటే
రెండవది నీ పడకపై నిద్రిస్తూ ఉంటుంది !

నిజంగా నీవు సుఖదుఃఖాల తక్కెడలా వేలాడుతున్నావు
సుఖదుఃఖాలు లేనప్పుడే నీవు నిశ్చలంగా ఉండగలవు.
తూచినప్పుడే నీ సుఖదుఃఖాల తక్కెడ తట్టలు
పైకి లేస్తాయి - కిందకి వాలుతాయి.

ఇల్లు

నీ విశాల శరీరమే నీ ఇల్లు
ఎండలో పెరిగి
రాత్రి నిశ్శబ్దంలో నిద్రిస్తుంది.
మీ ఇళ్ళకు వేసిన గొళ్ళాలతో
మీరు దాచుకుని కాచుకునేదేమిటి ?
మీ శక్తిని వెలువరించే శాంతి మీకు ఉందా ?
మెదడు శిఖరాలకు నిచ్చెనలైన
జ్ఞాపకాలు మీకు ఉన్నాయా ?
చక్కతోను, రాయితోను కట్టిన
మీ ఇంటి అందాలనుండి
పవిత్ర శిఖరాలకు మీ హృదయాలు చేరగలవా ?

సుఖం అనే పేరుతో అతిథిగా ప్రవేశించి
ఆధిపతిగా మారేదేకాదా మీరు కోరే సుఖం ?
మీ ఇంటి చేతులు పట్టువే అయినా
దాని హృదయం ఇనుము.
నిన్ను నిద్రకు జోకొట్టి
నీ రక్తమాంసాల ప్రాముఖ్యతను హేళన చేస్తుంది.
నిజంగా ఐశ్వర్యాలపై మోజు
ఆత్మ గాఢవాంచను ఖూనీచేసి
స్మశానంలో హేళన చేస్తుంది.

ప్రవక్త

మీ గృహం లంగరు కారాదు
కావాలి తెరచాప కొయ్య !
గాయాన్ని కప్పే పొర కారాదు
కంటినికాచే రెప్పకావాలి !

ద్వారంలోనుండి ప్రవేశించడానికి
భుజాలు వంచరాదు
కప్పు తగలకుండా ఉండడానికి
తల వంచరాదు
గోడలు పడతాయని
గట్టిగా శ్వాసించడం ఆపరాదు !
బ్రతికినవారికి చచ్చినవారు
కట్టిన సమాధుల్లో మీరు నివసించరాదు!

నీ ఇల్లు పెద్దదిగాను, అందంగాను ఉన్నా
నీ రహస్యాలను అడ్డలేదు
నీ కోర్కెలను దాచలేదు !
విశాల ఆకాశం నీ కొక మహాసౌధం
దాని ద్వారం వేకువ పొగమంచు
దాని గవాక్షాలు రాత్రి నిశ్శబ్ద గీతాలు!

దుస్తులు

మీ దుస్తులు మీ అందాన్ని ఎంతో దాస్తాయి!
కాని, దాచలేవు మీవికారాన్ని !!
దుస్తుల్లో రహస్య స్వాతంత్ర్యాన్ని కోరినా
మీకు అందులో దొరికేది కళ్ళెము, సంకెళ్ళే !

జీవితపు శ్వాస సూర్యకిరణాల్లోను
జీవితపు హస్తం గాలిలోను ఉంది గనుక
సూర్యుడిని, గాలిని శరీర చర్మంతో కలువనిస్తే
ఎంత బాగుటుంది, బట్టలు అడ్డు లేకుండా !

కొందరంటారు
ఉత్తరదిశ పవనాలే మనకోసం బట్టలు నేస్తాయని :
నిజమే ఆ ఉత్తరపు గాలికి సిగ్గే మగ్గం
సరి చేయబడిన నరాలే దాని నూలు
ఒక్క పెట్టున అడవి దద్దరిల్లేటట్లు నవ్వుతాయి
ఆ పవనాలు నేతపూర్తి కాగానే.

ఆ పరిశుభ్రత అనే కన్నుకు
వినయం అడ్డుడాలు అనిమరువకు ఆ పరిశుభ్రత లేనప్పుడు
కుళ్లేమెదడుకు సంకెళ్లు కాదా వినయం ?
భూమి నీ పాదాలను తాకాలని
గాలి నీ ముంగురులతో ఆడు కోవాలనీ
ఆశిస్తాయని మరచిపోకు.

కొనడం అమ్మడం

భూమాత ఫలితాన్ని ఇస్తుంది నీకు.
నీ చేతులు నింపుకోవడం తెలుసుకుంటే
నీకు అవసరమంటూ ఉండదు.
భూమి ఇచ్చిన బహుమతుల మార్పిడిలోనే
నీకు కావలసినంత తృప్తి లభిస్తుంది
ఆ మార్పిడి ప్రేమతో, న్యాయంగా జరగకపోతే
అది కొందరి ఆశకు,
మరి కొందరి ఆకలికి కారణం అవుతుంది.

మీరు సంతలో కలిసినప్పుడు
కృషి చేసే కుమ్మరి, కమ్మరి, సాలీ, శ్రామికులతో
భూమి అందించిన ఫలితాలను మార్పిడి చేయండి
కాని కాళీ చేతులతో వచ్చి
వారి మాటలకు మిశ్రమను అమ్మమనే వారికి
ఇలా చెప్పండి,
"మాతో పొలంలోకిరా
సముద్రంలో దిగు
హలంపట్టు, వలవిసరు
నేల, నీరు మాకులాగే నీకుకూడా
కావలసినంత ఫలితాలను ఇస్తాయి"

ప్రవక్త

ఆటలు ఆడేవాళ్ళు, పాటలు పాడే వాళ్ళువస్తే
వాళ్ళ నేర్పరితనంతో
మీ వస్తువులను మార్పిడి చేయండి
వారి సంగీతం, నృత్యం,
మీ ఆత్మలకు దుస్తులు, ఆహారంగనుక.
అందరికీ అన్నం దొరకందే
భూమాత ఆత్మ శాంతించదు కనుక
మీరు సంతవదలి వెళ్ళేలోగా
ఎవ్వరూ రిక్త హస్తాలతో వెళ్ళకుండా చూడండి.

నేరం శిక్ష

నీ ఆత్మ పెడదారి పట్టినప్పుడే
నీవు నీకూ, ఇతరులకూ అపకారం చేస్తావు.
నీలోని పరమాత్మ సముద్రం లాంటిది
ఎన్నటికీ మలినం కాకుండా ఉంటుంది.
నీ పరమాత్మ సూర్యుడి లాంటిది కూడా
పురుగుల దారులను ఎరుగదు
సర్పాల రంధ్రాలను అన్వేషించదు.
కాని పరమాత్మ నీలో ఒంటిగాలేదు.
నీలో ఎంతో భాగం మనిషి -
ఇంకా ఎంతో భాగం మనిషికాదు.
నీలో మనిషి కేకాని
పరమాత్మకు తెలియదు నేరం - శిక్షలగూర్చి.
అనేకసార్లు నీవుకానట్లు,
నీలో ఎవరో నేరం చేసినట్లు మాట్లాడుతావు.
నీలో మహాత్ములుకూడా ఎక్కలేనంత ఉన్నత శిఖరాలుఉన్నాయి
నీచాతి నీచులు దిగలేనంత లోతు లోయలూ ఉన్నాయి.
వృక్షానికి తెలియకుండా ఒక్క ఆకుకూడా ఎండిరాలనట్లు
తనలో దాగి ఉన్న అంతరాత్మకు తెలియకుండా
ఎవడూ నేరం చేయలేడు.
ఊరేగింపు వరుసలా మీ అంతరాత్మవైపు కలసి నడుస్తారు.
మీరే బాట, మీరే బాటసారులు

మీలో ఒకరు కిందపడితే
వెనకనున్న వారికి అడ్డు రాతిగూర్చి హెచ్చరికగానే పడతారు.
ముందు వెళ్ళేవారి కారణంగా కూడా పడతారు -
త్వరగా ముందు నడిచి వెళ్ళగలిగినా
వారు అడ్డురాతిని తీసివేయలేదు కనుక.

చంపబడినవాడు తన చావుకు కారణం కాచాజాలడు
అనడానికి వీల్లేదు
దోచుకొనబడినవాడు దోపిడికి కారణంకాదు అనజాలం -
తాము చేయని నేరానికి
తరచుగా అనుభవిస్తారు శిక్షను ఎందరో.
న్యాయాన్ని అన్యాయంనుండి
మంచిని దుర్మార్గంనుండి వేరుచేయలేం.
"పతివ్రత" కాదని మీరెవరైనా భార్యను వేలెత్తి చూపితే
మీ హృదయాన్ని ఆత్మను తక్కెడతో తూచి చూడండి
మీరు "సతీవ్రతులా" అని ?

చెడు వృక్షాన్ని నరికేటప్పుడు దాని వేళ్లను చూడండి
నిజంగా భూమాత మౌన హృదయంలో
మంచి వేళ్లు - చెడ్డ వేళ్లు
ఫలించేవి - ఫలించనివి కలిసి
మెలికలు పడివుంటాయి.
ఏది న్యాయమో ఎవరు చెప్పగలరు ?
పైకి, శరీరంలో మంచిగా ఉండి
ఆత్మలో దొంగగా ఉన్నవాడిపై ఏమి తీర్పు చెప్పగలవు ?

ఇతరుల శరీరాన్ని చంపి
తన ఆత్మను చంపుకున్నవాడికి
ఏమి శిక్ష విధిస్తావు ?
తన చర్యల్లో మోసగాడైనా
తానే మోసపోయిన వాడిపై
ఎలా నింద మోపుతావు ?
తాము చేసిన నేరంకంటే
ఎక్కువగా పశ్చాత్తాపపడినవారిని
ఎలా శిక్షిస్తావు ?
అన్నిటినీ సరిగా చూడందే
న్యాయాన్ని ఎలా అర్థంచేసుకోగలవు?
రాత్రి వంటి తన అల్ప జీవాత్మ
పగలు వంటి పరమాత్మల మధ్య
సంధ్య మసకగా నిలచిన వాడూ
పతనమైపోయినవాడూ
ఒకే వ్యక్తి కాదని ఎలా చెప్పగలం ?
గుడిమూల బిగించిన రాయి
దాని అట్టడుగున పునాది రాయి కన్న
ఉన్నతమైంది కాదని ఎలా చెప్పగలం ?

చట్టాలు

చట్టాలు తయారు చేయడంలో మీరు ఆనందిస్తారు
వాటిని ఉల్లంఘించడంలో మరీ ఆనందిస్తారు;
సముద్రపు తీరాల్లో ఇసుక మేడలు కట్టి
నవ్వుతూ వాటిని పడగొట్టే పసిపిల్లల్లా !

జీవితమే రాయిగా, చట్టమే ఉలిగా
తమకు తోచినట్టే మలుచుకొనే వారి సంగతేమిటి ?
నాట్యమాడే వారిని అసహ్యించుకునే కుంటివాడి మాటేమిటి ?
కాడిని ప్రేమించే ఎద్దు మాట ?
తప్పి పోవడమే లక్ష్యంగా ఉన్న జింకల మాటేమిటి ?
అందరినీ నగ్నులనీ, సిగ్గులేని వారని పేర్లు పెట్టే
కుబుసం విడువలేని ముసలి త్రాచుపాము మాటేమిటి ?
విందుకు ముందుగా విచ్చేసి, కడుపు పట్టకుండా మెక్కి
"విందులన్నీ సృష్టి విరుద్ధం
తినేవారందరు చట్టాన్ని ఉల్లంఘించేవారు"
అంటూ వెళ్ళేవారి మాటేమిటి ?
వీళ్ళంతా కూడా సూర్యరశ్మి ముందు నుంచుంటారు,
కాని వాళ్ళ వీపులు సూర్యుడి వైపు ఉంచి -
అని తప్ప మరేం చెప్పగలం !
వాళ్ళకు కనపడేది వాళ్ళ నీడలే ?
వాళ్ళ నీడలే వాళ్ళ చట్టాలు !

వాళ్ళకు నీడలు పరచడం తప్పు
సూర్యుడంటే అర్థ మేమిటి?
చట్టాలను గమనించడమంటే
వంగి తమ నీడలను గుర్తించడమే కదా ?
కాని నీవు సూర్యుడికి ఎదురుగా నడిస్తే
ఎటువంటి రూపులు చూడగలవో తెలుసా ?
గాలికి ఎదురుగా పయనిస్తే
గాలి నిన్నెట్లా నడిపిస్తుందో తెలుసా ?

ఎవరి చట్టాలు నిన్ను బంధించలేవు
నీ మెడపై కాడిని
ఇతరులకు హాని లేకుండా విరచగలిగితే
ఇతరుల శృంఖాలపై పడకుండా నాట్యమాడగలిగితే
నీవు భయపడవలసిన చట్టాలు ఏమిటి ?
ఇతరుల దారిలో పడవేయకుండా
నీ బట్టలు చించి పారవేస్తే
నిన్ను ప్రశ్నించేదెవరు ?

మీరు ఢంకా శబ్దం ఆపవచ్చు
వీణా తంత్రుల వదులు చేయవచ్చు
కాని కోకిల కంఠాన్ని ఆపమని శాసించగలరా ?
మీకై మీరే కావించుకున్న అన్యాయపు చట్టాలను
సముద్రంలోని నీరంతా పోసి కడిగినా శుభ్రపరచగలరా ?

స్వేచ్ఛ

బాధిస్తున్న నియంతకు బానిస కొలువు చేసినట్లు
మీరు స్వేచ్ఛను కాడిగా మెడకు వేసుకొని
కొలువు చేస్తున్నారు.
బంధాలు లేని పగళ్ళు
కోర్కెలు, దుఃఖాలు లేని రాత్రుళ్ళు
గడపగలిన నాడే
మీరు నిజమైన స్వేచ్ఛను అనుభవిస్తారు.
అవగాహన ఉదయించేటప్పుడు
మీమధ్యాహ్న సమయానికి కట్టుకున్న
గొలుసులను తెంచుకొంటే
దుఃఖ బంధాల రాత్రింబవళ్ళను
ఎలా అధిగమించ గలరు ?

గొలుసుల లంకెలు ఎండలో మెరిసి
కళ్ళు మిరిమిట్లు గొలిపినా
నిజంగా ఈ గొలుసులో ఒక గట్టి కొలికే మీ స్వేఛ్ఛ!

నియంతను గద్దె దించాలంటే
మీ హృదయంలో కట్టుకున్న
ఆతని గద్దెను ముందు కూల్చాలి.

స్వేచ్ఛ

మీ హృదయంలో నియంతృత్వం లేకుంటే
స్వేచ్ఛా జీవులను నియంత ఎలా పాలించగలడు ?
భయం యొక్క పీఠం
ఇతరుల చేతుల్లో కాక
నీ హృదయంలోనే ఉంటే
దాన్ని ఎలా పారద్రోలగలవు ?
నీవు కోరినది, భయపడినది
అసహ్యించుకున్నది, నిరంతరం వాంఛించేది
వెంబడించేది, తప్పించుకునేది - ఇవన్నీ
నిన్ను అర్థాలింగనం చేసుకొని
నీలోనే కదులుతూ ఉంటాయి!
నిన్ను అంటుకున్న వెలుగు నీడల జంటల్లా
నిన్ను అటుఇటు లాగుతూ ఉంటాయి.

నీడతగ్గగానే మిగిలిన వెలుగు
మరో వెలుగుకునీడ అవుతుంది
అలాగే నీస్వేచ్ఛ తన సంకెళ్ళను తెంచుకోగానే
మరో గొప్ప స్వేచ్ఛకు సంకెళ్ళుగా తయారు అవుతుంది!

హేతువు-గాఢ వాంఛ

నీ వాదన, తీర్పు. గాఢ వాంఛాలు
నీ ఆకలితో పోరాడే యుద్ధరంగమే.
నీ ఆత్మ?
సముద్ర యానం చేసేనీ ఆత్మకు
వాదన చుక్కాని,
మోహం తెరచాప.
చుక్కాని ఇరిగినా
తెరచాప చిరిగినా
నడి సముద్రంలో దారి తప్పడ మో
నావ నీటిపై నిలిచి పోవడమో జరుగుతుంది.
అయితే నీ అంతరాత్మకు
శాంతినిచేకూర్చా లంటే
నీలోని సహజ గుణాలను నీవు ప్రేమించి
సన్మార్గంలో నడవ కలిగి ఉండాలి.
ఒంటిగా పరిపాలించే వివేచన
నిర్బంధించే శక్తి
తోడులేని మోహం
తనను తానేకాల్చి నశింపచేసుకునే అగ్నిజ్వాలం.

మోహమంత ఔన్నత్యానికి
వివేకాన్ని నీ ఆత్మ కౌని పోగలిగి ఉండాలి.

అకలి, తీర్పు నీ ఇంట విడిదిచేసిన ఇరువురు అతిధులు!
ఇరువురినీ సమానంగా గౌరవించాలి
ఏ మాత్రం తేడా చూపినా
ఇరువురి ప్రేమ విశ్వాసాలను కోల్పోతావు.

కొండల నడుమ చల్లని నీడల్లో విశ్రమించినపుడు
పచ్చికబయళ్ళతో ప్రశాంతాన్ని పంచుకుంటున్నప్పుడు
నీ హృదయం నిశ్శబ్దంగా
"భగవంతుడు వివేకంలో విశ్రమిస్తాడు" అనాలి.
తుఫానులు వీచి, పెనుగాలి అడవులను కదలించేటప్పుడు
ఉరుములు, మెరుపులు ఆకాశపు రాచఠీవిని చాటుతున్నపుడు
నీ హృదయం "భగవంతుడు గాఢవాంఛలో కదులుతాడు"
అనాలి.

నీవు భగవంతుడి ఆచరణలో శ్వాసవు
ఆతని అడవిలో ఆకువు కనుక.
నీవుకూడా హేతువులో విశ్రమించి
గాఢవాంఛలో కదలాలి.

o—o

బాధ

నీ అవగాహనాశక్తిని కప్పి ఉన్న
గవ్వ చిట్లడమే నీ బాధ!
సూర్యరశ్మికై పండులోని గింజ హృదయం పగిలినట్లే
నీవు బాధను తెలుసుకోవాలి.
నిత్యం సాక్షాత్కరించే జీవిత అద్భుతాలను చూడగలిగితే
ఆనందంకన్న -
నీకు కలిగే బాధ ఆశ్చర్యదాయకం కాదు -
పంటచేలు ఋతువులన్నిటినీ స్వీకరించినట్లు
హృదయ ఋతువులను నీవు భరించాలి.
చాలావరకు నీ బాధలు నీవు తెచ్చుకున్నవే
నీలోని వైద్యుడు నీ రోగాన్ని మాన్పడానికి
ఇచ్చే చేదు మందే ఆ బాధ -
నీ పెదవులు మండినా
వైద్యుడిపై నమ్మకంతో
ప్రశాంత చిత్తంతో సేవించాలి! ఆ ఔషదాన్ని
ఆ మందు పాత్ర సృష్టికర్త తన పవిత్రమైన కన్నీటితో
తడిపి తయారుచేసిందే కనుక!

o — o

ఆత్మజ్ఞానం

రాత్రి పగళ్ళ రహస్యాలు
నీ హృదయానికి తెలుసు.
నీ హృదయసమాచారాన్ని వినడానికి
నీ చెవులు ఆతృత చెందుతాయి.
నీ ఆలోచనల్లో తెలిసినదాన్నే
మాటల్లో గ్రహించగలవు.
నీ స్వప్నాల నగ్న శరీరాలను
నీ చేతులతో తాకగలవు.
అంతర్గతంగా ప్రవహించే జీవనవాహినిలా
నీ ఆత్మ కెరటాల్లా లేస్తూ, పాడుతూ సాగాలి సముద్రంవైపు!
అనంతమైన అఘాతాల్లో దాగిన
నిధులను అప్పుడే చూడగలవు నీ కళ్ళు.
ఆ అగోచర నిధులను తూచడానికి తలపెట్టకు.
ఆత్మ అంతు, హద్దులులేని మహాసముద్రంలాంటిది గనుక!
నీ గ్రహణశక్తిని కాలమానాలతో కొలువకు
"నేను సత్యాన్ని కనుగొన్నాను" అని ఎప్పుడు అనకు.
"నేనొక సత్యాన్ని కనుగొన్నాను" అని మాత్రమే అనాలి.
"ఆత్మ మార్గాన్ని కనుగొన్నాను" అనకు
"ఆత్మ నడుస్తున్న మార్గాన్ని చూశాను" అని చెప్పు
ఆత్మ అన్నిమార్గాలలో నడుస్తుంది కనుక!
ఆత్మ ఒక సన్నని, చక్కనిదారిలో నడవదు
ఒక మొక్కలా పెరగదు, తీగలా పాకదు.
లెక్కలేని రెక్కల పద్మంలా వికసిస్తుంది ఆత్మ!

బోధ

మీ తెలివిలోమగత నిద్రలో దాగినదాన్ని తప్ప
కొత్తవిషయాన్ని ఎవరు మీకు తెలియచేయగలరు ?
గుడి నీడల్లో నడిచే బోధకుడు
అనుచరులకు తన తెలివిని ఇవ్వడు
తన ప్రేమ విశ్వాసాలను మాత్రమే అందిస్తాడు.
గాయకుడు రాగ, తాళ, లయ విన్యాసాలను
వినిపించగలవాడే కాని
వాటిని ఆకట్టుకొనే చెవినిగాని,
ప్రతిధ్వనించే కంఠాన్నిగాని
మీకు ఇవ్వలేడు.
నిజమైన బోధకుడు
తన జ్ఞాన క్షేత్రంలోనికిగాక
నీ మనోప్రాంగణానికి దారి చూపిస్తాడు –
తమ ఊహల రెక్కలను
ఇతరులకు ఎరువు ఇవ్వలేరుకనుక।

స్నేహం

స్నేహితుడు అంటే
మన "అవసరాలకు జవాబు" అని అర్థం.
ప్రేమతో విత్తి, ధన్యవాదాలతో నూర్చే క్షేత్రం స్నేహం.
అతడు నీకు అండ, ఆదరణ
ఆకలితో చేరి శాంతిని పొందుతావు కనుక.

స్నేహితుడు తన హృదయాన్ని విప్పి మాట్లాడినప్పుడు
"లేదు" అనే భయం మనకు రాదు.
మనంకూడ "అవును" అనేదాన్ని దాచం.
మాటలతో పనిలేకుండానే
స్నేహితంలో అన్ని కోర్కెలు ఆలోచనలు,
మౌనంగా పంచుకుంటాం.

ఎక్కేవాడికి కిందనుండి పర్వత శిఖరం కనుపించేలాగే
మిత్రుడిలో నీవు ప్రేమించేది
స్పష్టంగా అతను లేనప్పుడు కనిపిస్తుంది -
అందువల్ల అతని వియోగానికి నీవు విచారించకు.

ప్రవక్త

ఆత్మ లోతుల్లోకి పోవడం తప్ప
స్నేహంలో మరిఏలా ఆపేక్ష ఉండరాదు.
ప్రేమను కాక మరి దేన్నో కోరే స్నేహం
స్వలాభాలకు విసిరే వల అవుతుంది!
నీలోని మంచిని స్నేహితుడికి అందించు.

స్నేహం కాదు సమయాన్ని చంపడానికి
అది సమయాన్ని సజీవం చేయడానికే!
స్నేహితుడు మన అవసరాలను నింపాలి
కాని మన ఖాళీలను కాదు!
స్నేహపు మాధుర్యంలో నవ్వుల పువ్వులు విరియాలి
సంతోష పరిమళాలు పంచుకోవాలి!

మాట్లాడడం

ఆలోచనలతో సంబంధం తెగినప్పుడే మాట్లాడుతాం
హృదయంలోని ఒంటరితనంలో నివసించలేనప్పుడే
పెదవులపై నివసిస్తాం-
శబ్దం ఒక వినోదం, కాలయాపన కనుక.
మాట్లాడటంలో ఆలోచన సగం ఖూనీ అవుతుంది.
ఆలోచన రోదసి పక్షి
మాటల పంజరంలో రెక్కలు విప్పగలదు కాని ఎగరలేదు
అనేకులు ఒంటరితనపు భయంతో మాట్లాడటం జరుగుతుంది.
ఒంటరితనపు నిశ్శబ్దం
తమ హృదయాల నగ్నసత్యాన్ని తెలుపుతుంది
కొందరు తెలుసుకోకుండా, అర్థంచేసుకోకుండా
ఒకొక్కప్పుడు కొన్ని నిజాలు చెపుతారు.
కొందరిలో నిజం ఉంటుంది కాని మాటల్లో వెలిబుచ్చరు.
అలాంటివారి హృదయపంజరాల్లో
రాగతాళ విన్యాసాలతో నిశ్శబ్దంగా ఆత్మ నివసిస్తుంది!

నీవు మిత్రుని కలిసినప్పుడు
నీలోని ఆత్మ పెదవులను కదలించనియ్యి
నాలుకకు దారి చూపనియ్యి
నీ కంఠంలోని శబ్దాన్ని ఆతని చెవిలోని చెవి లోపలికి పోనియ్యి
ద్రాక్షరసపు రుచిని తలపోసుకుంటున్నట్లు
ఆతని ఆత్మ నీ హృదయ సత్యాన్ని
తనలో నింపుకుంటుంది
రంగును మరచినతర్వాత పాత్రకురూపంలేనట్లు !

కాలం

కొలతలేని, కొలవలేని కాలాన్ని నీవు కొలుస్తున్నావు.
నీ నడవడికను, నీ ఆత్మను కూడా
గంటలు, ఋతువులప్రకారం సర్దుకొని నడిపిస్తావు.
కాలాన్ని నదిగాచేసి
గట్టున కూర్చొని ప్రవాహాన్ని తిలకిస్తావు
అయినా నీలోని "కాలం లేమి" కి
జీవితంలోని "కాలరాహిత్యం" తెలుసు।

నిన్న ఈనాటి జ్ఞాపకమనీ
రేపు ఈనాటి స్వప్నమనీ తెలుసు.
ప్రేమలాగే కొలవడానికి, విభజించడానికి
వీలుకానిదికాదా కాలం ?
నీ ఆలోచనలో కాలాన్ని
ఋతువులుగా కొలవాలనుకుంటే
ప్రతి ఋతువు మిగతా ఋతువులను కౌగిలించాలి-
జ్ఞాపకాలతో భూతకాలాన్ని
అపేక్షతో భవిష్యత్తును
ముంచెత్త నీ ఈ రోజును!

మంచి చెడు

నీలోని మంచిగూర్చి మాట్లాడవచ్చు
చెడ్డనుగూర్చి చెప్పరాదు.
చెడ్డ అంటే ఏమిటి
ఆకలి దప్పులకు లోనైన మంచితనం కాక?
నిజంగా మంచికి ఆకలివేసినప్పుడు
చీకటి లోయల్లోకూడా వెతుకుతుంది ఆహారాన్ని.
అది దప్పికకొన్నప్పుడు
నిర్జీవ జలాలనుకూడా త్రాగుతుంది!

నీవు నీతో ఏకంగా ఉన్నప్పుడు నీవు మంచిగా ఉన్నట్లు-
నీవు నీతో సమైక్యం కాకపోయినా నీవు చెడ్డ కాదు.
పంపకాలుపడిన ఇల్లు వేరుపడిన గృహమేకాని
దొంగలకొంప కానట్లు-
చుక్కాని లేని నౌక అపాయకరమైన జలాల్లో
దారితప్పి తిరగవచ్చు కాని నేలకు మునగనట్లు.

నిన్నే సమర్పించుకో ప్రయత్నిస్తే నీవు మంచివాడవు.
స్వలాభాన్ని కోరినంతమాత్రాన నీవు చెడ్డకాదు.
నీవు లాభాన్ని కోరినప్పుడు
భూమిలోనికి చొచ్చుకొని
రొమ్ములను పీల్చుకొనే వేరువు మాత్రమే-
"నాలాగే పండి అందరికీ ఆనందాన్ని పంచిపెట్టు" అని
ఫలం వేరుకు చెప్పగలదా ?
వేరుకు పుచ్చుకోవడంలాగే
పండుకు ఇవ్వడం అవసరం కనుక – !

వాక్కులో చైతన్యం ఉన్నప్పుడు నీవు మంచివాడవు
నాలుక అర్థంలేకుండా వదరునప్పుడు
నిద్రించినా నీవుకాదు చెడ్డవాడవు.

నీ గమ్యానికి ధైర్యంగా అడుగులు వేస్తే నీవు మంచివాడవు.
నీవు కుంటుతూ వెళ్ళినా కాదు చెడ్డవాడవు.
కుంటేవాళ్ళుకూడా వెనుకకు వెళ్ళరు కనుక –
కాని మీలో బలవంతులు, వేగంగా నడిచేవాళ్ళు
కుంటివాళ్ళముందు, దయచూపిస్తూ కుంటిగా నడవకండి !

అనేకవిధాలుగా మీరు మంచివాళ్ళు
కాని మీరు మంచి కానంతమాత్రాన చెడ్డకాదు –
మీరు సోమరితనంగా తారాడడం మాత్రమే !
జింకలు తాబేళ్ళకు వేగాన్ని నేర్పలేకపోవడం విచారకరం :
స్థూలమైన ఆత్మను కోరడంలో ఉంది నీ మంచి
ఆ కోరిక మీ అందరిలో ఉంది
అయితే కొందరిలో ఆ కోరిక గిరుల రహస్యాలను,

తరుల సంగీతాలను మహాసముద్రంలోకి
అతివేగంగా తనతో చేర్చుకొని ప్రవహించే కొండవాగు.
కొందరిలో అది సమతల భూమిపై పారుతూ
వంకర టింకరలతో తీరాన్ని చేరే పిల్లకాలువ.
ఎక్కువ కోరేవారు
"మీరెందుకింత నిదానంగా పడుతూ లేస్తూ నడుస్తున్నారు"
అని తక్కువ కోరేవారిని అడగకండి.
నిజంగా మంచివారు నగ్నంగా ఉన్నవారిని
"మీ దుస్తులేవి" అని అడగరు!
గూడులేని వారిని "మీగృహమేది" అని ప్రశ్నించరు.

o —— o

ప్రార్థన

ఆపదల్లో అవసరాల్లో ఉన్నప్పుడే ప్రార్థిస్తారు మీరు
ఐశ్వర్యాలను అనుభవించేటప్పుడూ
సంతోషసమయాల్లోకూడా ప్రార్థించే దెన్నడో !
ప్రార్థన అంటే, నీ ఆత్మను విశాలపరచడమే కాదా ?
చీకటిని నీ సుఖానికై రోదసిలో కుమ్మరిస్తే
నీ సంతోషానికి నీ హృదయ ఉషస్సును దొర్లించాలి
నీ ఆత్మ ప్రార్థనకు పిలిచినప్పుడు
ఏడుపు తప్పకపోతే
నీవు నవ్వేవరకు ములుకోలుతో పొడవాలి!

ఎన్నడు కలవని వారిని నీవు ప్రార్థించే సమయంలో తప్ప
మరెప్పుడు కలవగలవు ?
అట్టి సత్సంగానికే ఆలయానికి వెళ్ళాలి.
అడగడానికి వెళ్ళితే నీకు లభించదు
లొంగడానికి వెళ్ళితే జయింపలేవు.
నీవు ఇతరులనుండి మంచిని అడుక్కోడానికే వెళ్ళినా
వినేవారుండరు
అందుకని ఆలయంలో అదృశ్యంగా ప్రవేశిస్తే చాలు.

ప్రార్థన

మాటలతో ఎలా ప్రార్థించాలో నీకు నేర్పలేను
నీ పెదవులద్వారా పలికినప్పుడు తప్ప
దేవుడు ని మాటలు వినడు.
తరుల, గిరుల, సాగరాల ప్రార్థనలను నీకు నేర్పడం వీలుకాదు.
కొండల్లో, అడవుల్లో, సముద్రాల్లో జనించిన నీవు
వాటి ప్రార్థనలను నీ హృదయంతో దర్శించగలవు.
నిశ్చలరాత్రిలో వింటే వాటి నిశ్శబ్దపు పలుకులు
ఇలా వినిపిస్తాయి –
"ఓ దేవా రెక్కలు తొడిగిన మా ఆత్మ స్వరూపానివి నువ్వు
నువ్వు మాలో ఉండడమే మా ఉనికి
మా గుండెల్లో నీవు ఉంది తెలిపేదే మా కోర్కె!

మాలో నీ ప్రేరేపణే నీవైన రాత్రింబవళ్ళను
మావిగా మారుస్తున్నది.
నిన్ను ఏమి ఇవ్వమని కోరగలము?
మా కోర్కెలు నీ కెన్నడో తెలుసు.
నీవే మా అవసరం –
నిన్ను నీవు మాకు పూర్తిగా ఇచ్చుకోవడంలోనే
మా కోర్కెలన్నీ తీరుస్తున్నావు!"

సంతోషం

సంతోషం స్వాతంత్ర్యగీతం!
కాని అదే స్వాతంత్ర్యం కాదు
అది నీ కోర్కెలు పుష్పించడం
కాని అదే వాటి ఫలంకాదు -
అది శిఖరాలను పిలిచేలోతు
కాని అదిలోతు ఎత్తులు కాదు -
అది పంజరం నుండి ఎగిరే పక్షి
కాని రోదసి దానిని ఆవరించలేదు -
ఆహా ! నిజంగా సంతోషం స్వాతంత్ర్య గీతమే !

మీరు హృదయ పూర్వకంగా గానం చేయగలరని ఆశిస్తాను
కాని పాడడంలో మీ హృదయాన్ని పోగొట్టుకో వద్దు
అదే సర్వస్వం అయినట్లు యువతరం సౌఖ్యాన్ని ఆశిస్తోంది
దానికి వారిని విమర్శించడం
వారిపై తీర్పు చెప్పడం న్యాయమా?
నేను వారిపై కోపించను, తీర్పు చెప్పను
వారినే వెతికి తెలుసు కోమంటాను!
నేలలో వేళ్ళు కొరకై తవ్వుతూ
కాణాచినికనుగొన్న కథవినలేదా !
తాగి చేసిన తప్పుల్లాగ, సౌఖ్యాలను విచారంతో
జ్ఞాపకం చేసుకుంటారు మీ పెద్దలు కొందరు.

సంతోషం

అయితే పశ్చాత్తాపం మెదడుకు మబ్బులు కప్పడమే కాని
దాన్ని మందలించడం కాదు
పంటను నూర్చుకున్నట్లు
సౌఖ్యాలనుకృతజ్ఞతో జ్ఞాపకం చేసుకోవాలి!

కోర్కెలను వదలు కోవడమే సౌఖ్యం !
ఆత్మను ఎవరు గాయపరచ గలరు ?
చకోరపక్షి రాత్రి నిశ్శబ్దాన్ని గాయపరచ గలదా ?
మిణుగురుపురుగు నక్షత్రాలను నొప్పించ గలదా ?
పొగ గాని మంటగాని గాలికి బరువా !
సౌఖ్యాలను విడనాడడంవల్ల
నీ హృదయాంత రాళంలో కోర్కెలను కుప్ప వేస్తున్నావు!
నీ శరీరం ఆత్మకు వీణ లాంటిది ;
అందులో నుండి తీయని సంగీతాన్నో
అర్థంలేని శబ్దాలనో పలికించడం నీ వంతు !

సౌఖ్యాల్లో ఏది మంచిదో,
ఏది చెడ్డదో ఎలా తెలుసు కోవడం ?
పొలాల్లోకి పూదోటల్లోకి వెళ్లి చూడు తెలుస్తుంది -
తేనెను పోగు చేయడం తేనెటీగకు సంతోషమనీ -
తేనెను తీసుకోనివ్వడంపుష్పానికి సంతోషమనీ -
తేనెటీగకు పుష్పం జీవన ధార అనీ
పుష్పానికి తేనెటీగ ప్రేమ దూతఅనీ
పుష్పానికీ తేనెటీగకూ
సంతోషాన్ని ఇవ్వడమూ పుచ్చుకోవడమూ
అవసరం, ఆనందం అనీ!
మీ సుఖసంతోషాల్లో పుష్పాలు, తేనెటీగల్లా ఉండండి !!

అందం

బాధ పడ్డవారు, అసంతృప్తిని పొందినవారు
అందాన్ని ''దయ, నమ్రత'' అంటారు.
యువ మాతృమూర్తి సిగ్గుతో వంగి నడిచినట్లు
నడుస్తుంది అందం మనమధ్య !
"అందం బలమైంది భయంకరమైంది"
అంటారు మోహాంధులు.
తుఫానులో నేలను ఆకాశాన్ని ఊగిస్తుంది అందం!

అలసినవాళ్లు అంటారు
"అందం మన ఆత్మతో మెల్లగా గొణుగుతుంది", అని.
"అందం కొండల్లో కేకలు వేయడాన్ని విన్నాం"
అంటారు విశ్రాంతి లేని వాళ్ళు-

పగటి వేళపని చేసేవాళ్ళు.
"పొద్దు కుంకు కిటికీ నుండి
అందం భూమిపై వంగి చూడడాన్ని చూశాం" అంటారు.
"తెల్లవారు ఝామున తూర్పు నుండి అందం ఉదయిస్తుంది"
అంటారు రాత్రి కాపరులు.
"అందం గ్రీష్మఋతువులోవస్తుంది" అంటారు
చలికాలంలో మంచు ప్రాంతంవాళ్ళు.

అ ం ద ం

''అందం శిశిరంలో రాలే ఆకులతో,
వసంతంలో వేసే చిగుళ్ళతో నాట్యంచేస్తూ
కొప్పులో మంచు పువ్వులు
ముడుచుకుని రావడం చూశాం" అంటారు,
వేసవిలో పంట నూర్చేవాళ్ళు.

"అందం అవసరంకాదు - ఆనంద స్పందనం!".
అది దప్పికకొన్న కంఠంకాదు - పొంగిన హృదయం !
చాచిన రి క్తహ స్తంకాదు - పరవశమైన ఆత్మ!
నీవు చూసే నీడకాదు - కళ్ళు మూసుకున్నా కనిపించే రూపం !
నీవు వినేపాటకాదు - చెవులు మూసుకున్నా వినిపించే గీతం !
అందం ఆకాశంలో ఎగిరే దేవదూతల సమూహం !!
అది నిరంతరం పుష్పించే ఉద్యానవనం !
మేలిమి ముసుగునుతొలగించి తన పవిత్రముఖాన్ని చూపినప్పుడు-
అయితే నీవే జీవితం - నీవే ముసుగు.
అద్దంలో తనను తాను చూచుకునే శాశ్వతత్వమే అందం !
ఆయితే శాశ్వతత్వం అద్దం నీవే !!

o — o

మతం

మతం అంటే మన చేతలూ, ఆలోచనలేకాదా?
నమ్మకాన్ని చేతలను, ఎవరు వేరుచేయగలరు?
"ఇది దేవుడికి - ఇది నాకు" అనీ
"ఇది ఆత్మకు, ఇది శరీరానికి" అనీ
ఎవరు కాలాన్ని విభజించగలరు?
నీ కాలమంతా రోదసిలో, ఒక ఆత్మనుండి మరొక ఆత్మకు
రెపరెపలాడే రెక్కలేకదా?
నీతిని తమ ఉత్తమ దుస్తులుగా ధరించేవాళ్ళు
నగ్నంగా ఉండడమే నయం!
గాలి వెలుగు వాళ్ళ చర్మాల్లో రంధ్రాలు వేయలేవు
తన నడవడికను నీతినియమావళితో విప్పిచెప్పేవాడు
తన ఆత్మ అనే కోకిలను పంజరంలో బంధిస్తాడు!
ఉత్తమ స్వాతంత్ర్య గీతం
కటకటాల వెనుకనుండి వెలువడగలదా!

మ త ం

నీ నిత్యజీవితమే నీ ఆలయం! నీ మతం!
అందులో ప్రవేశించినప్పుడు
నీ అవసరానికీ, ఆనందానికీ కావలసిన
పరికరాలన్నిటినీ నీతో తీసుకవెళ్ళు -
నీ పగటి కలల్లోకూడా జయాపజయాలకు
అతీతుడవు కాలేవు గనుక !

దేవుడిని తెలుసుకున్నా
సమస్యల పరిష్కారానికి ప్రయత్నించకు
నీ చుట్టూ చూస్తే
నీ పిల్లలతోనే ఆడుకుంటూ ఉంటాడు దేవుడు!
ఆకాశంలో చూస్తే
మేఘాల్లో నడుస్తూ
మెరుపుల్లో చేతులు చాస్తూ
వర్షంలో దిగుతూ ఉంటాడు దేవుడు !
చెట్లల్లో చేతులు ఆడిస్తూ
పువ్వుల్లో నవ్వుతూ ఉంటాడు దేవుడు !

చావు

జీవిత హృదయాంతరాళంలో వెతకందే
ఎలా కనుక్కోగలవు జీవిత రహస్యాన్ని ?
చీకటిలోనే చూడగలిగే గుడ్లగూబ
వెలుతురులోని మాయను తెలుసుకోలేనట్లు
నీ జీవిత హృదయంలో వెతకందే
మృత్యురహస్యం ఎలా తెలుసుకోగలవు ?
నదీ- సముద్రంలాగే
బ్రతుకూ, చావు ఒకటే!
రాజు గొర్రెలకాపరిని గౌరవించడానికి హస్తం ఎత్తగా
అతడు వణికినట్లే చావుగూర్చి నీ భయం !
గాలిలో నగ్నంగా నిలవడం
సూర్యుడి కిరణాలలో కరిగిపోవడం తప్ప
చావడమంటే ఏమిటి ?
దేవుణ్ణి కనుగొనడానికి విశ్రాంతిలేని అలలనుండి
శ్వాసను విడిపించడం తప్ప
శ్వాస ఆగడమంటే ఏమిటి ?
నిశ్శబ్దపు నీరు తాగినప్పుడే నీవు నిజంగా పాడగలవు
కొండ శిఖరం చేరినప్పుడే నీవు నిజంగా ఎక్కడం ప్రారంభిస్తావు
నీ అంగాలు మట్టిలో కలసినప్పుడే నీవు నిజంగా నాట్యంచేస్తావు

○ ○ ○

ప్రకటిలా రసం

కాలీల్ జిబ్రాన్ అనేక రచనల్లో ప్రపంచాన్ని గూర్చి తాను వర్ణించిన ఆణిముత్యాల్లాంటి భావాలను, ఏర్చికూర్చి, ''చీకటిలో దీపం'' అనే శీర్షిక క్రింద తెలుగు పాఠకులకు అందిస్తున్నాను. ఇందులో పొందుపరచిన ఆయన భావాలు, విశ్వసత్యాలు, విశ్వవాఙ్మయంలో మరవలేని మాణిక్యతోరణాలు. ప్రతి మనిషి చదివి ఆనందించి ఆచరించవలసిన శాశ్వత సత్య సూక్తులు.

హేతువు చీకటిలో దీపం!
కోపం వెలుగులో చీకటి!

ధనం

ధనం అబద్ధపు ప్రేమకు పునాది
అసత్యమైన వెలుగుకు గ్రీష్మం ధనం
ముసలితనపు నిరాశ ధనం
విషపూరితమైన దిగుడు బావి ధనం
ధనం తంత్రుల వాద్యం
సరిగా మోగించ లేకపోతే
అపశ్రుతులే వినిపిస్తాయి!
ధనం ప్రేమలాంటిది
దాచుకున్న వారిని మెల్లగా చంపుతుంది
దానిని పంచిన వారికి జీవాన్ని ఇస్తుంది!

o o o

తల్లి

తల్లి సర్వస్వం !
దుఃఖంలో ఆమె మనకు ఓదార్పు
కష్టాల్లో ఆమె మనకు ఆశ
శక్తి లేనప్పుడు ఆమె మనకు బలం
ప్రేమకు, దయకు, క్షమాపణకు ఆమె మూలం
తల్లిని కోల్పోయినవాడు
తన రక్షణనే పోగొట్టు కున్నవాడు!

ఊహాకు దృష్టికి వంతెనకళ!

కళ చిత్రకారుడి ఊహకు
ప్రేక్షకుడి దృష్టికి
వంతెనగా ఉండే సందేశమే!
అందుకే తన ఊహాలను
విచ్చలవిడిగా చరించకుండా
తనకళా రచనతో వేయాలి కళ్ళెం
లేకుంటే కళ అవుతుంది నిరుపయోగం.
దేవుడు మనిషిని సృష్టించాడా
లేక నిజంగా మనిషే దేవుడిని సృష్టించాడా?
ఊహ తప్ప-సృష్టి అంటే మరేమిటి?
ఊహకు సన్నిహితమైన కల్పన కళ
జీవితమే కళ!

○ ○ ○

మరణం చైతన్యం!

ప్రపంచ ఇహపర సౌఖ్యాలు ఒక స్వప్నం లాంటివే!
మానవ శరీరంలో ఆత్మ బీజం
మరణ దినం చైతన్య దినమే!
అదే పునః సృష్టి సమయం!!
మనిషికి మరణం అంతమేకాని,
ఆత్మకు మరణం ప్రారంభం!
అది జీవిత విజయం
మరణం స్పర్శను తొలగిస్తుంది కాని
జ్ఞానాన్ని కాదు!

దేవుడేమనం!

దేవుడనే పేరుతో
మనిషి తనను తానే ఆరాధించుకుంటాడు !
దేవుడేమనం - మనమే దేవుడు!
దేవుడిని గూర్చి కథ లెన్నో వర్ణించే బదులు
తోటిమానవుడిని పలకరించి అర్థంచేసుకుంటే
దేవుడిని పార్థించినట్లే!
మనుషులు దేవుడి శ్వాస, సువాసనలు కాదా?
ఆకులు, పువ్వులు, పండ్లు కాదా దేవుడు?

రోగి మహాభోగి!

ఆరోగ్యం కంటే అనారోగ్యమే మంచిది
అనిపిస్తుంది ఒక్కొక్కప్పుడు!
జబ్బులో శాంతిని పొందుతారు కనుక !
రోగికి సభలు, సమావేశాలతో పనిలేదు
విందులు, వినోదాలు, విన్నపాలు
అధిక ప్రసంగం, టెలిఫోను బాధలు ఉండవు !
కళ్ళుమూసుకొని ఆలోచనలో మునిగితే
ఆకాశంలో, స్వర్గంలో తేలి ఆడినట్లు ఉంటుంది!
అందుకే రోగి మహాభోగి !!

నీకష్టాలను దాచుకోగలిగితే
ఆకాశం విరిగి పడినా
సముద్రం ఘోషించినా
లేదు నీకు భయం

o-o-o

ఆశబోతు ధనికుడి ముందు పేదవాడు
పేదవాడిని ప్రేమిస్తాను
అతడు బలవంతుడి ముందు బలహీనుడు కనుక!
అందుకే పేదవాడిని ఓదారుస్తాడు
అతనికై కన్నీరు విడుస్తాను
న్యాయం అతడిని కౌగిలించుకోవాలని కోరుతాను
బాధించివేధించే వారి బారి నుండి
అతడిని తప్పిస్తూ వారిని క్షమిస్తూ
అతడిని ఓదార్చాలని చూస్తాను !

o-o-o

స్వంత గొప్పతనానికి కారణం స్వలాభం
అది తెగల ఉత్పత్తికి కారణం
తెగలు కల్పిస్తాయి ఆధిక్యత
ఆధిక్యత నిరసనకు, దాశ్యానికి తీస్తుంది దారి !

o-o-o

హేతువు-విద్య, శరీరం-ఆత్మలాంటివి
విద్యలేని హేతువు సాగుచేయని భూమిలాంటిది
నియంతలు దోచుకోలేని ధనం విద్య ఒక్కటే !

o-o-o

అందంలేదు హృదయంలో
అందం హృదయంలో వెలుగు

o-o-o

దేహం-ఆత్మలాగ
పుష్పం-సుగంధం ఒకటే
పూవు ఎండి రాలగానే, సుగంధం వీడినట్లు
దేహం కృశించగానే ఆత్మ వేరౌతుంది
గుడ్డివాడు వాసననే కాని ఆకారం లేదు అనుకుంటాడు పుష్పానికి
వాసన చూడలేనివాడు ఆకారం తప్ప
ఇతరం లేదనుకుంటాడు పుష్పానికి!

o-o-o

మానవ జీవతం
సముద్రపు అలలపై తేలే నురుగు లాంటిది !
గాలివీచగానే నురుగు మాయమై
అసలు లేనట్లే అనిపిస్తుంది.
అలాగే మన జీవితాలను ఆర్పేస్తుంది చావు !

o-o-o

ప్రాణం-మొదలు గర్భంలోగాని
దాని తుది సమాధి లోగాని ఉండదు.
మధ్యస్థ జీవితాల్లో వెలుగుతుంది ప్రాణం
జీవిత ప్రమాణం శాశ్వత జీవితంలో ఒక క్షణమే !

o-o-o

నేటి నగరాలు సంప్రదాయానికి కట్టుబడి ఉన్నాయి
అందులో నివసించే పౌరుల ఆత్మలు కుళ్ళు పట్టాయి
వారి ఆలోచనలు పాతవి, అరిగిపోయినవి
ఆశ్చర్యం!
నగరాల్లో కుళ్ళి పోయేవి గర్విస్తాయి!
అరిగిపోయేవి తలెత్తుకు తిరుగుతాయి!

o-o-o

వదరుబోతు తనం కాదు విజ్ఞానం!
మౌనం కాదు అజ్ఞానం!

o-o-o

ఖూనీకోరుల్లో ఎన్నడూ ఖూనీ చెయ్యని వాళ్ళు
దొంగల్లో ఎన్నడూ దొంగలించని వాళ్ళు
అసత్యవాదుల్లో ఎన్నడూ అబద్ధమాడని వాళ్ళు
ఉన్నారు ఎందరో లోకంలో!

o-o-o

ఋతువుల సహాయం లేకుండా
పెరిగి పుష్పించేది ప్రేమ పుష్పం ఒక్కటే!

o-o-o

మధువు రంగు కనిపించనిదే
పాత్ర ఆకర్షించదు పెదవులను !
అలాగే-ఎంతో చక్కని మోమైనా
హృదయంలో దాగిన భావాలను
ప్రతిబింబించనిదే
కాజాలదు ఆకర్షణీయం ఆముఖం!

o-o-o

గ్లాసులో కనిపించేది ద్రవం
ద్రవంలో దాగి ఉండేది సారామత్తు-
అలాగే నీ జబ్బే నీ ఔషధం!

o-o-o

ధనవంతులు బంగారాన్ని ఆర్జిస్తూ గడిపే జీవితం
సమాధిలో పురుగు జీవితం లాంటిది !
అది భయానికి చిహ్నం.
బంగారం బంగారు సంపాదనకు
తర్వాత విశ్రాంతి, తీరిక లేమికి
ఆటు తర్వాత కృశింప చేసే సంక్షోభానికి తీస్తుంది దారి!

చీకటిలో దీపం

కష్టాలను, అవరోధాలను ఎదుర్కోవడం
ముక్కుమూసుకొని మూలకూర్చోవడం కంటే ప్రశంసనీయం!
చీకటి బిలంలో నివసించే పురుగుకన్నా
చచ్చేంత వరకు ప్రమిదకోడి చుట్టూతిరిగే కీటకం
ఎంతో ప్రశంసనీయం !

-o-o-

కఠోరమైన బాధ అనుభవించినా అది కాదు నరకం
ఉంటుంది శూన్యహృదయంలో నరకం!
ఆశించడం ఒక జాడ్యం
అలాగే ధనం, పదవి, కీర్తి, ఉనికి !

-o-o-

సువాసన చూచాయగా కూడావెదజల్లకుండా
నశించే పుష్పాలు ఉన్నాయిఎన్నో !
ఒక్క నీటి బిందువునైనా వర్షించకుండా
ఆకాశంలో గుమిగూడే గొౢడాలు మబ్బులు ఎన్నో!

-o-o-

అందం ఆత్మను ఆకర్షించేది
ప్రేమించేది, త్యాగం చేసేదే కాని
ప్రతిఫలాన్ని ఆశించేది కాదు!

-o-o-

నిజంగా ఉనికి లేనిదాన్ని -
చూడడానికి, వినడాకి తెలుసుకొవడానికి వీలుకాదు!

పాతను మెరుగు పర
భవిష్యత్తులోనికి ము

సముద్రంలాగా, ఋతువుల్లాగా
దూరంగా లేందే నీ దగ్గరకు ఎలా రాగలను?

ం-ం-ం

అనుమానం లేకుంటే నమ్మకానికి అర్థం ఏమిటి?

ం-ం-ం

మీరు శరీరంలో కాని
గృహాల్లో కాని బంధించ బడలేరు
భూమ్యా కాశాల్లో
స్వతంత్రంగా తిరిగే ఆత్మలు మీరు!

ం-ం-ం

అన్నిటికీ మొదలు అస్పష్టత
జీవితం పొగమంచులో పుట్టింది-
స్ఫటికంలో కాదు
శిథిలావస్థలో ధూళి కా దా స్ఫటికం?

ం-ం-ం

అన్నింటిలోను దాగిఉన్న ఆంతర్యం
ఒకనాడు వ్యక్తం అవుతుంది.
వెలుతురును కొలిచినట్లే
చేకటిని దీవిస్తారు!

ం-ం-ం

మనిషి అవసరాలు మారుతాయి
కాని తనప్రేమ, కోర్కెలు కాదు.
నవ్వుకంటే తియ్యనిది
కోర్కెకంటే గొప్పది
కణాలుగా ఉన్న అంతులేని మనిషి
గొలుసులో బలహీనపు లంకేలా
నీవుకూడా బలహీనుడవే

అయితే అది సగం నిజం మాత్రమే!
గొలుసులోని దృఢమైన లంకెలా
నీవు బలవంతుడవు కూడా!
అతిచిన్న చర్యతో నినిన్ను కొలవడం
నురుగుతో సముద్రపు శక్తిని కొలిచినట్లే !
o-o-o
హృదయమే సింహాసనమైతే
ప్రేమే దాన్ని అధిష్టించే రాణి
ముద్దుల పెదవుల కలయికే జీవితగానం!
o-o-o
అంతులేనంత పనికిమాలిన తెలివికంటే
ఉపయోగపడే తెలివి కొంచెమైనా అంతులేనిదే!
o-o-o
అనేకమంది
మాటల్లో సముద్రపు అలల్లా ఘోషిస్తారు
సింహాల్లా గర్జిసారు
కాని జీవిస్తారు-గుంటల్లో
నిలువబారిన నీటిలామురికివాసన కొడుతూ-
గడుపుతారు జీవితాలు తలఎత్తుకొని పర్వత శిఖరాల్లా !
o-o-o
నీతి లేనివాడిని మందలించడం
నీళ్ళపై వ్రాసినట్లే!
O O
దాస్యానికి కట్టుబడి జీవించే కంటే
స్వాతంత్ర్యానికి ప్రాణాలివ్వడం ఘనం !
స్వాతంత్ర్యం లేని జీవితం
ఆత్మలేని శరీరం లాటిది!

ఆలోచనలేని స్వాతంత్ర్యం
దిగ్భ్రమచెందిన ఆత్మలాంటిది!

ooo

మనిషిని బంధించ వచ్చు-కాని
ఆత్మను బంధించలేం.

ooo

జీవితం చావుకంటే బలహీనం
చావు సత్యాని కంటే బలహీనం!

ooo

ఒంటరితనపు మహాసముద్రంలో
జీవితమొక ద్వీపం
అచటి కొండలు-ఆశలు, చెట్లు-స్వప్నాలు
ఏకాంతం-పుష్పం, దప్పిక-సెలయేరు.

ooo

నేటి ప్రపంచంలో రెండు భావాలున్నాయి
ఒకటి పాతది-
తన శక్తిలేమిచే అలసి అదృశ్యమై పోయింది!
రెండోది క్రొత్తది-
స్తబ్దతనుంచి మేల్కొలిపి చైతన్యాన్ని కలిగించేది!
అది పెరిగి వ్యాపిస్తుంది
గొప్ప హృదయాలనూ నిశిత మనసులనూ ఆవరిస్తుంది!

ooo

పాలకులు రెండు రకాలు-
ఒకరు-నిర్ణయించి, తీర్పుచెప్పి
లొంగ తీసుకొనేవారు
అలాంటివారు త్వరగా నశిస్తారు.

రెండవవారు-న్యాయానికి బద్ధులై
నిశ్శబ్ధంగా కాలంతో పయనిస్తారు
వారు తమ జీవితంలో
జీవితగమ్యంలో నమ్మకం కలవారు.

O O O

ఈ నవతరం నిద్ర మెలకువలమధ్య జీవిస్తున్నది.
తన చేతుల్లో భూతకాలవు మట్టిని,
భవిష్యత్తు బీజాలను పట్టుకొని పయనిస్తుంది!

O O O

హద్దులు గల ప్రేము
తన వారందరికి
ఇహ సుఖాలనుఅందిస్తుంది.
హద్దులులేని ప్రేమ
తననే తాను కోరుతుంది.

O O O

మనిషి కోర్కెలను
ఐహిక వస్తువులతో
తీర్చుకో ప్రయత్నించడం
నిప్పును ఎండు గడ్డితో ఆర్పడానికి ప్రయత్నించినట్లే!

O O O

పదవిని పొందటం
పదవిలో ఉండటం కాదు ఘనత
పదవిని తిరస్కరించ కలగడం
అవుతుంది అసలైన ఘనత!

O O O

అందం సుఖదుఃఖాలు మేళవించే మహత్తరశక్తి
నీలో మొలకెత్తి ఇహానికే అతీతంగా పెరిగేది అందం
అందం నీ హృదయాన్ని స్త్రీకి చేరువగా చేరుస్తుంది
ఆమె నీ జీవితానికి ఆలయం!

న్యాయానికి నోరు

జీవితం నగ్నసౌందర్యం
నగ్నశరీరం సత్యానికీ, ఔన్నత్యానికి చిహ్నం!

ooo

నిజం మాట్లాడనికి వినయం అడ్డువస్తే
అదిమోసమే అవుతుంది!
చిరునవ్వుకు పవిత్ర ప్రతిరూపం కవిత్వం!
కన్నీటిని ఆర్పే నిట్టూర్పు కవిత్వం
ఆత్మలో వశించే జీవాత్మ కవిత్వం!
దానికి భుక్తి హృదయం
పానీయం ప్రేమ
అలాంటిది కాకుంటే
కవిత్వం అవుతుంది దొంగవేషదారి
ధన స్వాముల స్వారి గుర్రం!

ooo

మేధాశక్తిని, తెలివిని
ప్రసాదించాడు దేవుడు మనిషికి
కోర్కెల చీకటి కోనల్లో
దైవమిచ్చిన దివ్వెను ఆరనివ్వకు
విజ్ఞానపు కొవ్వత్తిని కరగ నివ్వకు
జ్ఞాని-మానవ జీవితమార్గానికి చూపాలి వెలుగు!

ooo

మనిషి నిజ స్వభావమే దైవత్వం
అది బంగారావిక్కైనా అమ్మబడదు.
ధనాగారాల్లో రాసులు పోయవీలుగాదు
ధనికుడు తన దివ్యత్వాన్ని వదులుకొని

బంగారానికి కట్టుబడతాడు
నేటి యువకులు దైవత్వాన్ని వీడి
శరీర సౌఖ్యాల్లో మునుగుతున్నారు.

ООО

ధైర్యం అగ్నిపర్వతం-
ఆ మంటల్లో "ఆ నిర్ణయం" అనే బీజం
మొలకెత్తలేదు.

ООО

దుర్మార్గంతో పోరాటానికి "అతి" అవసరం-
నిజం చెప్పడంలో "వినయం" అవుతుంది అబద్ధం!

ООО

బంగారం తీస్తుంది దారి బంగారానికి
తరవాత, అశాంతికీ
అటుపిమ్మట భరించరాని దుఃఖానికీ!

ООО

మరోక్షణంలో మరోగర్భంలో జీవిస్తాం!

ООО

నీవు దుఃఖం అనే ఉయ్యాలలో పుట్టి
దురదృష్టం అనే కౌగిలిలో పెంచబడ్డావా?
కన్నీటితో తడిచిన గంజి మెతుకులు తింటున్నావా ?

ООО

జీవితం మనలను
ఒక చోటు నుండి
మరొకచోటుకు చేరుస్తుంది
అదృష్టం ఒక స్థలం నుండి
మరొకస్థలానికి మారుస్తుంది
వీటి రెంటిమధ్య ఇరుకు కొన్న మనం
అన్నీ అద్దంకులనే చూస్తాం !

మూర్ఖుడితో స్నేహం తాగుబోతుతో వాదనలాంటిది!

ooo

కీర్తి అనే సింహాసనం పై కూర్చున్నప్పుడే కనిపిస్తుంది అందం
కాని మనం కామం పేరుతో అందాన్ని చేరుతాం
ఆమె కిరీటాన్ని లాగి
బంగారు దుస్తులను మలినం చేస్తాం
వినమ్రత దుస్తులతో
ప్రేమ మనవైపు నడుస్తుంది
మనం భయంతో పరుగెత్తుతాం
చీకటిలో దాక్కుంటాం
లేకపోతే తరిమికొడతాం.
ప్రకృతి చేతులు చాచుకొని
తన అందాన్ని అనుభవించమని
మనలను చేరుతుంది
కాని ఆమె నిశ్శబ్దానికి భయపడి
మనం జనబాహుళ్యమైన పట్టణాలకు
గొర్రెల మందల్లా పరుగెత్తిపోతాం.

ooo

ప్రజలే సామ్రాజ్యానికి సౌభాగ్యం

ooo

మర్కటజాతితో
మనం బాంధవ్యం వదులుకున్నట్లే
రాబోయే తరంవారు
మనతో సంబంధం తెంచుకునే యుగం
త్వరలోనే రావచ్చు!

ooo

విశ్వకవి

ఖలీల్ జిబ్రాన్ జననం 1883 లో Holy Cedars దగ్గర లెబొనాన్‌లోని బెకారి గ్రామంలో. ఆయన చిన్నతనంలోనే తన కుటుంబంతో U.S.A. కు వలస వెళ్ళారు. 1931 లో మరణం. ఆయన మొదటి అరబ్బీలో, తర్వాత ఆంగ్లంలో అనేక రచనలను గావించారు. "తూర్పు పడమరలు కలవ జాలవు" అన్న మార్క్ ట్వెయిన్ వాక్కు నిజంకాదని నిరూపించిన మహా మేధావి, తత్వవేత్త, విశ్వకవి జిబ్రాన్. స్పెయిన్ నుండి, చైనా వరకు విరివిగా ఆయన రచనలు ప్రసిద్ధిచెంది "జిబ్రానిజమ్"అనే కొత్త ''ఇజమ్" వెలువడింది. పాశ్చాత్య ప్రపంచంలో 20 వ శతాబ్దపు ''డాంటే - Dante" అని జిబ్రాన్ పేరు పొందారు.

ఆయనకు దేశభక్తి స్వాతంత్ర్య పిపాస ఎంతో ప్రధానమైనవి. ఆయన చర్చి (Church) నుండి కూడా వెలివేయబడ్డాడు. అయినా ''గుడిలో, మసీదులో, చర్చిలో ప్రార్థించినా నిన్ను ప్రేమిస్తాను సోదరా" అన్నాడు మానవాళిని సంబోధిస్తూంది. కొంత కాలానికి ఆయనను బహిష్కరించిన మత సంస్థతిరిగి పిలిపించి, క్షమాపణ కోరుకున్నది.

జిబ్రాన్ కవితలు, కథలు, వ్యాసాలు విజ్ఞాన పూరితంగా ఉంటాయి. ఒక ప్రేమ కథలో మొదటి ముద్దు జీవిత గీతానికి ప్రారంభం; అది నాలుగు పెదవులతో పలుకబడుతుంది. హృదయం దానిని సింహాసనమనీ. ప్రేమ రాజు అనీ జీవిత వృక్షానికి ముద్దు మొదటి పుష్పము" అనీ అన్నాడు.

ఆయన స్వాతంత్ర్య ప్రియత్వం ఎనలేనిది, నియంతను గురించి ''నా చేతులకు నీవు సంకెళ్లు వేయవచ్చు; నా కళ్లకు శృంఖలాలు తగిలించవచ్చు. నన్ను కటిక చీకటి ఖైదులో బంధించవచ్చు; కాని నా ఆలోచనలు నీకు బానిసగా చేయలేవు; ఎందుకంటె ఆలోచన స్వేచ్ఛ గలది కనుక'' అన్నాడు.

జిబ్రాన్ ప్రఖ్యాత రచన ''ప్రవక్త'' (Prophet)ను ప్రపంచంలో కోట్ల కొలది ప్రజలు చదివి వుంటారు. ఆయన గొప్ప చిత్రకారుడు కూడా. ఆయన చిత్రాలు, రచనలు, అనేక దేశాల్లో ప్రఖ్యాతి కెక్కాయి. ఈ గ్రంథానికి ముఖచిత్రం ఆయన గీసిన చిత్రాల్లో నుండి ఎన్నుకోబడింది.

ప్రజాకవి

శ్రీ యల్. మాలకొండయ్య గారి జననం1927. చదువు మద్రాసు లయోలా కళాశాల. M. A. ఎకనమిక్స్ ప్రథమశ్రేణి. విద్యార్థిగా, సాహిత్య సాంస్కృతిక క్రీడారంగాల్లో అనేక బహుమతులను పొందారు. తరువాత రష్యన్ భాషలో సీనియర్ డిప్లొమా, ఎకనామిక్ డెవలప్‌మెంట్‌లో పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ డిప్లొమా (నేపిల్స్, ఇటలీ) పొందారు. హిందీ, తమిళ, జర్మన్ భాషల్లో పరిచయంతోపాటు ఇటాలియన్, రష్యన్ భాషల్లో ప్రత్యేక ప్రవేశాన్ని సంపాదించారు.

1950 లో డిప్యూటీ కలెక్టరుగా అప్పటి అవిభక్త మద్రాసు రాష్ట్రంలో ప్రథమ శ్రేణిలో సెలక్టు అయ్యారు. వీరికి రాష్ట్రస్థాయి రెడ్ క్రాస్ బంగారుపతకం, అఖిల భారత స్థాయిరెడ్‌క్రాస్‌మెరిట్ అవార్డులు బహూకరించబడ్డాయి. కరీంనగరం, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలకు కలెక్టర్‌గా ఎనలేని ప్రజాసేవ చేసి అందరి మన్ననలను పొందారు. చేనేత పరిశ్రమ డైరెక్టరుగా, ఆం. ప్ర. మైనింగ్ కార్పొరేషన్ ఉపాధ్యక్షులుగాను, మేనేజింగ్ డైరెక్టరుగాను, పని చేసి ఆ సంస్థకు ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిని సంపాదించారు. ఇప్పుడు రాష్ట్రఎక్సైజ్ కమీషనర్‌గా ఉంటున్నారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫోటోగ్రఫీ అకాడమీకి, వ్యవస్థాపక కార్యదర్శి. యుగకర్త కీ. శే. శ్రీ కందుకూరి వీరేశలింగంగారు ప్రారంభించిన సంఘ సంస్కరణ కార్యక్రమాలకు మళ్ళీ నిండుజీవంపోసిన క్రియాశీలి. వీరిది కవితాదృష్టి, వీరు అనేక పత్రికలకు వ్యాసాలు, రేడియో, టెలివిజనులకు, చలన చిత్రాలకు కథలు, వ్యాసాలు పాటలు వ్రాసి ప్రజలమన్నన పొందుతున్నారు.

వీరి సాహిత్య కృషి సమసమాజ నిర్మాణానికి ఒక మహోద్యమం కాగలదనే ఆశాభావం కలిగిస్తుంది. వారి కలం నుంచి ప్రజాక్షేమం, సౌభాగ్యం, సంస్కారం, సానుభూతి, సహకారాది భావనలు వెలువడతాయి. వీరి భాష ప్రజాభాష. భావాలు ప్రజాభ్యుదయ మార్గదర్శకాలు. వీరు చెప్పినదిచేసి, చేసినది వ్రాసే చిత్త, శుద్ధి, ధైర్యంగల ప్రజాకవి.

శ్రీ మాలకొండయ్యగారి రచనలు

(1) జీవిత వలయాలు
(2) మనిషికి మనిషి
(3) కాలంవెంట కవి
(4) పాపా నీకు తెలుసా!
(5) న్యాయానికి నోరు

అచ్చులో

(6) ముళ్లబాట (నవల)
(7) మొదటి చూపులో (నవల)